

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ
& ΤΡΟΦΙΜΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΝΩΣΙΑΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΥΠΟΔΟΜΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΑΑ
ΜΟΝΑΔΑ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ & ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ**

Ταχ. Δ/νση : Λ. Αθηνών 54 - 56
Ταχ. Κώδικας : 104 41 ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες :Α. Μερεμέτη, Ε. Παπαδοπούλου,
Ε. Δελλής, Λ. Σωτηροπούλου

Τηλέφωνο : 2105275097, 2105275231,
2105275226, 2105275227

Email : ameremeti@mou.gr,
e.papadopoulou@mou.gr; edellis@mou.gr;
lsotiropoulou@mou.gr

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αθήνα, 19.03.2025

Αρ. Πρωτ.: 75489

ΘΕΜΑ: Λεπτομέρειες εφαρμογής της Παρέμβασης Π3-77-3.1 «Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας» του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας (ΣΣ ΚΑΠ) 2023 – 2027

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

Έχοντας υπόψη:

Α. Τις διατάξεις νόμων και π.δ.:

1. Του ν. 4914/2022 «Διαχείριση, έλεγχος και εφαρμογή αναπτυξιακών παρεμβάσεων για την Προγραμματική Περίοδο 2021-2027, σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας “Εθνικό Μητρώο Νεοφυών Επιχειρήσεων Α.Ε.” και άλλες διατάξεις» (Α’ 61) και ιδίως την παρ. 32 του άρθρου 63.
2. Του άρθρου 90 του «Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και κυβερνητικά όργανα» (π.δ. 63/2005, Α’ 98), όπως διατηρήθηκε σε ισχύ με την παρ. 22 του άρθρου 119 του ν. 4622/2019 (Α’ 133).
3. Του ν.3874/2010 «Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων» (Α’ 151).

4. Του ν.4384/2016 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, μορφές συλλογικής οργάνωσης του αγροτικού χώρου και άλλες διατάξεις» (Α' 78) και ειδικότερα το άρθρο 37.
5. Του ν.4673/2020 «Αγροτικοί Συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις» (Α' 52).
6. Του π.δ. 97/2017 «Οργανισμός Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Α' 138).
7. Του π.δ. 40/2021 «Μεταφορά υπηρεσιών και αρμοδιοτήτων μεταξύ Υπουργείων και Γενικών Γραμματειών, σύσταση και μετονομασία Γενικών Γραμματειών» (Α' 100), ιδίως δε των άρθρων 2 και 3 αυτού.
8. Του π.δ. 32/2024 «Διορισμός Υπουργών και Υφυπουργών» (Α'91)

Β. Τους κανονισμούς και αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

1. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.
2. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 2ας Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη χρηματοδότηση, τη διαχείριση και την παρακολούθηση της κοινής γεωργικής πολιτικής και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1306/2013.
3. Τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) 2021/2290 της Επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021 σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τις μεθόδους υπολογισμού των κοινών δεικτών εκροών και αποτελεσμάτων που καθορίζονται στο παράρτημα Ι του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τη θέσπιση κανόνων για τη στήριξη των στρατηγικών σχεδίων που πρέπει να καταρτίζονται από τα κράτη μέλη στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής (στρατηγικά σχέδια για την ΚΓΠ) και να χρηματοδοτούνται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων (ΕΓΤΕ) και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΓΤΑΑ) και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1305/2013 και (ΕΕ) αριθ. 1307/2013.
4. Τον εκτελεστικό Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2022/128 της επιτροπής της 21ης Δεκεμβρίου 2021 για τη θέσπιση κανόνων εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ)

2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τους οργανισμούς πληρωμών και άλλους οργανισμούς, τη δημοσιονομική διαχείριση, την εκκαθάριση λογαριασμών, τους ελέγχους, τις εγγυήσεις και τη διαφάνεια.

5. Τον κατ' εξουσιοδότηση Κανονισμό (ΕΕ) 2022/1172 της επιτροπής της 4ης Μαΐου 2022 «για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά το ολοκληρωμένο σύστημα διαχείρισης και ελέγχου στην κοινή γεωργική πολιτική και την εφαρμογή και τον υπολογισμό των διοικητικών κυρώσεων για την αιρεσιμότητα».

6. Τον Κανονισμό (ΕΕ) 2022/2472 της Επιτροπής της 14ης Δεκεμβρίου 2022 για την κήρυξη ορισμένων κατηγοριών ενισχύσεων στους τομείς της γεωργίας και δασοκομίας και σε αγροτικές περιοχές συμβιβάσιμων με την εσωτερική αγορά κατ' εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΟJ L 327 21-12-2022).

7. Την υπ' αρ. C (2022) 8270/21.11.2022 Απόφαση της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, για την έγκριση του στρατηγικού σχεδίου της Ελλάδας για την ΚΓΠ 2023-2027 για ενωσιακή στήριξη που χρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης όπως ισχύει κάθε φορά. και ειδικότερα την Παρέμβαση Π3-77-3.1 «Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας» (άρθρο 77)».

8. Την Ανακοίνωση της Επιτροπής (Notion of Aid) σχετικά με την έννοια της κρατικής ενίσχυσης όπως αναφέρεται στο άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2016/C 262/01)

Γ. Τις αποφάσεις:

1. Την υπ' αρ. 4760/23.06.2021 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με θέμα «Ανάθεση καθηκόντων Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών στο Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων» (Υ.Ο.Δ.Δ.' 483).

2. Την υπ' αρ. 2618/13.10.2022 κοινή απόφαση των Υπουργών Ανάπτυξης και Επενδύσεων & Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Διάρθρωση και αρμοδιότητες των Ειδικών Υπηρεσιών του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΣΣ ΚΑΠ) 2023-2027» (Β' 5375).

3. Την υπ' αρ. 4941/07.11.2011 κοινή απόφαση «Σύστημα δημοσιονομικών διορθώσεων για την ανάκτηση αχρεωστήτως ή παρανόμως καταβληθέντων ποσών από πόρους του κρατικού προϋπολογισμού για την υλοποίηση προγραμμάτων συγχρηματοδοτούμενων στο πλαίσιο του Προγράμματος Αγροτική Ανάπτυξη της Ελλάδος 2007 – 2013» (Β' 2538).
4. Την υπ' αρ. 282966/09.07.2007 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Έγκριση του Κανονισμού διαδικασίας πληρωμών του Ν.Π.Ι.Δ. με την επωνυμία Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων των ενισχύσεων που βαρύνουν τον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων» (Β' 1205).
5. Την υπ' αρ. 1040/28.03.2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) παρεμβάσεων ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027» (Β' 2179) όπως τροποποιημένη κάθε φορά ισχύει.
6. Την υπ' αρ. 397/18235/16.02.2017 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Αρμόδια αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεών τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.) (Β' 601), και την υπ' αρ. 2448/229173/31.07.2024 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αρμόδια Αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.)» (Β' 4525).
7. Την υπ' αρ. 519/135068/05.05.2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Καθορισμός οριζοντίων θεμάτων για την εφαρμογή των παρεμβάσεων άμεσων ενισχύσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 και το Στρατηγικό Σχέδιο της Ελλάδας για την ΚΑΠ 2023-2027» (Β' 3071).
8. Την υπ' αρ. 3506/18.12.2023 απόφαση του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)» (Β' 7144).
9. Τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΚΕ-ΧΕ με το αρ. πρωτ. 26534 ΕΞ 2025/12.02.2025 έγγραφο της.

10. Τη σύμφωνη γνώμη της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ με το αρ. πρωτ. 49781/21.02.2025 έγγραφό της.
11. Τη σύμφωνη γνώμη του ΟΠΕΚΕΠΕ με το αρ. πρωτ 12974/24.02.2025 έγγραφό του.
12. Το γεγονός ότι με τις διατάξεις της παρούσας θεσπίζεται νέα διοικητική διαδικασία με επίσημο τίτλο: «Εφαρμογή της Παρέμβασης Π3-77-3.1 «Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας» του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας (ΣΣ ΚΑΠ) 2023 – 2027».
13. Το γεγονός ότι από την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας Απόφασης δεν προκαλείται δημόσια δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού

ΑΠΟΦΑΣΙΖΕΙ

Τον καθορισμό λεπτομερειών εφαρμογής και άλλων διατάξεων για την Παρέμβαση Π3-77-3.1 «Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας» του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας (ΣΣ ΚΑΠ) 2023 – 2027, ως ακολούθως:

Άρθρο 1

Στόχος της Παρέμβασης

Ο στόχος της παρέμβασης «Π3-77-3.1 - Ανάπτυξη συνεργασιών μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων (ΕΟ) της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας» του Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας (ΣΣ ΚΑΠ) 2023 – 2027, είναι να συνεχίσει και να εντείνει τη στήριξη δραστηριοτήτων που στοχεύουν στην αύξηση της γνώσης, της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης στους τομείς της γεωργίας/κτηνοτροφίας, της δασοκομίας, του τομέα των τροφίμων (μεταποίηση) και τις αγροτικές περιοχές καθώς και τη διάδοσή τους μέσω του εντοπισμού των προβλημάτων/ευκαιριών και συναφών καινοτόμων λύσεων και την ενθάρρυνση της υιοθέτησής τους.

Η παραπάνω παρέμβαση αποσκοπεί στη συνεργασία φορέων με στόχο την:

1. ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων στην πρωτογενή παραγωγή (γεωργικές/κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις), στο δασικό τομέα και στον τομέα των τροφίμων (μεταποίηση),
2. αναζήτηση νέων καλλιεργητικών πρακτικών και πρακτικών παραγωγής που συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος αλλά και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή
3. αξιοποίηση τεχνολογικών γνώσεων, νέων ή παραδοσιακών πρακτικών, ερευνητικών αποτελεσμάτων και οργανωτικών, τεχνολογικών καινοτομιών και την ενσωμάτωσή τους στην πράξη μέσω πιλοτικών εφαρμογών.

Η χρηματοδότηση αφορά αποκλειστικά στη δημιουργία των Ε.Ο. και στην υλοποίηση ενός συγκεκριμένου Επιχειρησιακού Σχεδίου (project). Ειδικότερα, η ενίσχυση αφορά σε ενέργειες προετοιμασίας για τη δημιουργία της Ε.Ο., σε ενέργειες για την υλοποίηση πιλοτικής εφαρμογής με σκοπό την ενσωμάτωση συγκεκριμένου ερευνητικού αποτελέσματος, καινοτομίας στην πράξη καθώς και στη διάδοση των σχετικών αποτελεσμάτων. Στο πλαίσιο αυτό δεν χρηματοδοτείται η ανάπτυξη βασικής έρευνας. Ειδικότερα, η Παρέμβαση στηρίζει την ανάπτυξη συνεργασιών, μέσω Επιχειρησιακών Ομάδων της ΕΣΚ, ενδεικτικά για δράσεις, όπως:

1. Την παραγωγή ασφαλέστερων και υψηλότερης διατροφικής αξίας τροφίμων που απευθύνονται είτε στο συνολικό πληθυσμό είτε σε ειδικές κατηγορίες.
2. Τη διασφάλιση της μοναδικότητας των πιστοποιημένων γεωργικών προϊόντων.
3. Την αξιοποίηση των παραπροϊόντων της γεωργικής παραγωγής και των υποπροϊόντων της ζωικής παραγωγής για την παραγωγή ζωοτροφών.
4. Την ανάδειξη των ιδιαίτερων διατροφολογικών χαρακτηριστικών των γεωργικών προϊόντων και τη συμβολή τους στην υιοθέτηση προτύπων υγιεινής διατροφής (όπως τροφές πλούσιες σε Ω3, σε φυσικά ακόρεστα, χαμηλών θερμίδων) ή παραγωγής τροφίμων που ανταποκρίνονται σε ειδικές διαιτητικές ανάγκες.
5. Την καλύτερη ενσωμάτωση στη τροφική αλυσίδα προϊόντων της ελληνικής κτηνοτροφίας.
6. Την ανάπτυξη καινοτόμων και συνεργατικών πρακτικών για την παραγωγή και χρήση ζωοτροφών.
7. Την ανάδειξη νέων μεθόδων και πρακτικών για την ευζωία και προστασία των παραγωγικών ζώων.
8. Τη δημιουργία νέων προϊόντων φυτικής και ζωικής προέλευσης.
9. Τη χρήση νέας τεχνολογίας και συστημάτων πληροφορικής για την παρακολούθηση και διαχείριση του φυτικού/ ζωϊκού κεφαλαίου καθώς και του μικροκλίματος της κτηνοτροφικής μονάδας.
10. Τη μείωση της κατανάλωσης ύδατος μέσω της υιοθέτησης προηγμένων αρδευτικών συστημάτων και την υιοθέτηση γεωργίας ακριβείας.
11. Τη μείωση του όγκου αλλά και της σύνθεσης των εισροών (μείωση χρήσης λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων, υιοθέτηση νέων ποικιλιών που είναι καλύτερα προσαρμοσμένες στις τοπικές εδαφολογικές, υδρολογικές και κλιματικές συνθήκες, την αξιοποίηση των ΑΠΕ για την υποκατάσταση των ορυκτών καυσίμων, την αντικατάσταση της χημικής λίπανσης).
12. Την υιοθέτηση φιλικότερων προς το περιβάλλον γεωργικών πρακτικών αλλά και την υιοθέτηση καλλιεργειών για την αξιοποίηση φτωχών σε οργανική ουσία και θρεπτικά στοιχεία εδαφών.
13. Την εξοικονόμηση ενέργειας (π.χ. νέα συστήματα κλιματισμού, κ.λπ.).
14. Την ανακύκλωση και διαχείριση αποβλήτων και λυμάτων.
15. Τη διαχείριση δασών και εκτίμησης επιπτώσεων στην κλιματική αλλαγή.

Άρθρο 2

Εννοιολογικοί προσδιορισμοί

Ευρωπαϊκή Σύμπραξη Καινοτομίας για την παραγωγικότητα και τη βιωσιμότητα της γεωργίας (ΕΣΚ)» (European Innovation Partnership for Agricultural productivity and Sustainability (EIP-AGRI)): Είναι μία από τις 5 συμπράξεις καινοτομίας που ξεκίνησαν με πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής το 2012 (COM (2012) 79). Στόχος της είναι η ανάπτυξη ενός ανταγωνιστικού και βιώσιμου τομέα της γεωργίας και δασοκομίας που «επιτυγχάνει περισσότερα με λιγότερα». Συμβάλλει στη διασφάλιση σταθερής παροχής τροφίμων, ζωοτροφών και βιοϋλικών και στην αειφόρο διαχείριση των βασικών φυσικών πόρων από τους οποίους εξαρτώνται η γεωργία και η δασοκομία, οι οποίες λειτουργούν αρμονικά με το περιβάλλον. Για την επίτευξη αυτού του στόχου, το Ευρωπαϊκό Δίκτυο ΚΑΠ φέρνει σε επαφή τους φορείς καινοτομίας (αγρότες, συμβούλους, ερευνητές/τριες, επιχειρήσεις, ΜΚΟ κ.λπ.) και συμβάλλει στη δημιουργία γεφυρών μεταξύ έρευνας και πρακτικής.

Ευρωπαϊκό Δίκτυο ΚΑΠ: Το Ευρωπαϊκό Δίκτυο ΚΑΠ έχει σκοπό τη στήριξη της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ) καθιστώντας δυνατή τη δικτύωση των επιχειρησιακών ομάδων, των συμβουλευτικών υπηρεσιών και των ερευνητών/τριών. Ανάμεσα στα καθήκοντά του περιλαμβάνεται και η συλλογή και η διάδοση πληροφοριών στο πεδίο του δικτύου, συμπεριλαμβανομένων των ερευνητικών πορισμάτων και νέων τεχνολογιών σχετικά με την καινοτομία και την ανταλλαγή γνώσεων, καθώς και των ανταλλαγών στον τομέα της καινοτομίας με τρίτες χώρες.

Εθνικό Δίκτυο ΚΑΠ (ΕΔ ΚΑΠ): Το Εθνικό Δίκτυο ΚΑΠ αποτελεί το μηχανισμό υποστήριξης για τη βελτίωση της εφαρμογής του Στρατηγικού Σχεδίου ΚΑΠ με σκοπό τη δικτύωση των οργανισμών, διοικήσεων, συμβούλων, ερευνητών/τριών, φορέων καινοτομίας και άλλων εμπλεκόμενων φορέων στον τομέα της γεωργίας και της αγροτικής ανάπτυξης. Η δικτύωση στον αγροτικό χώρο έχει ευρέως αναγνωριστεί και υιοθετηθεί ως εργαλείο – κλειδί για την υποστήριξη και την προώθηση της βιώσιμης αγροτικής ανάπτυξης. Η κύρια προστιθέμενη αξία της δικτύωσης είναι η εξεύρεση λύσεων σε προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι αγροτικές περιοχές, μέσω της ανταλλαγής γνώσεων και πληροφοριών, καθώς και της ενθάρρυνσης του διαλόγου μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών.

Επιχειρησιακή Ομάδα (Ε.Ο.): Ο πλήρης όρος είναι «Επιχειρησιακή Ομάδα της Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας (ΕΣΚ).

Οι επιχειρησιακές ομάδες αποτελούνται από ένα ευρύ φάσμα συνεργατών / εταιρών (όπως αγρότες, δασοκόμους, συμβούλους, ερευνητές/τριες, επιχειρήσεις,

μη κυβερνητικές οργανώσεις ή άλλους από την αλυσίδα εφοδιασμού)-με διαφορετική εμπειρία και συμπληρωματικές γνώσεις, για να συνδημιουργήσουν καινοτόμες λύσεις στη γεωργία, κτηνοτροφία, τη δασοκομία και τις αγροτικές περιοχές και να συναποφασίσουν όπου κριθεί απαραίτητο καθ' όλη τη διάρκεια του έργου. Μια επιχειρησιακή ομάδα πρέπει να αντιμετωπίσει ένα πρακτικό πρόβλημα ή μια καινοτόμο ευκαιρία – μια «ανάγκη από την πράξη» – που μπορεί να οδηγήσει σε μια καινοτόμο λύση. Τα αποτελέσματα πρέπει να είναι εφαρμόσιμα και έτοιμα για εφαρμογή, έτσι ώστε οι γεωργοί, οι δασοκόμοι ή οι αγροτικές κοινότητες να μπορούν να τα εφαρμόζουν στην καθημερινή τους εργασία.

Οι επιχειρησιακές ομάδες αξιοποιούν ευκαιρίες και αντιμετωπίζουν προκλήσεις σε πολλούς διαφορετικούς τομείς, έτσι ώστε να καλύψουν τον οριζόντιο στόχο για τον εκσυγχρονισμό της γεωργίας, κτηνοτροφίας της δασοκομίας και των αγροτικών περιοχών μέσω της προώθησης και της ανταλλαγής γνώσεων, καινοτομίας και ψηφιοποίησης.

Με τη δημιουργία καινοτόμων λύσεων, οι επιχειρησιακές ομάδες συμβάλλουν σημαντικά στα συστήματα γεωργικής γνώσης και καινοτομίας (AKIS) των κρατών μελών. Ένα εύρυθμο λειτουργικό AKIS δημιουργεί πολλές ροές γνώσης που κατευθύνονται προς την πράξη, από συμβούλους, εκπαιδευτές, ερευνητές/τριες, δίκτυα και άλλους, οι οποίοι αλληλεπιδρούν στενά. Το σύστημα της καινοτομίας εντός και γύρω από τις επιχειρησιακές ομάδες θα πρέπει να διασφαλίζει ότι τα αποτελέσματα του έργου είναι καλά διαδεδομένα και ότι αποτελούν μέρος των ροών γνώσης εντός του συστήματος AKIS.

«AKIS»: οι συνδυασμένες ροές οργάνωσης και γνώσης μεταξύ ατόμων, οργανισμών και ιδρυμάτων που χρησιμοποιούν και παράγουν γνώση για τη γεωργία και αλληλένδετους τομείς (από τα αρχικά του «Agricultural Knowledge and Innovation System», δηλαδή «Σύστημα Γνώσης και Καινοτομίας στη Γεωργία»),

Διευκολυντής/τριας Καινοτομίας:

Ο ρόλος του/της Διευκολυντή/τριας Καινοτομίας αφορά ενδεικτικά στα εξής:

- α) Καταγράφει σχετικές καινοτόμες ιδέες βάσης από ερευνητές/τριες, αγρότες, δασοκόμους, συμβούλους ή άλλα άτομα που εργάζονται στους τομείς της γεωργίας, κτηνοτροφίας, της δασοκομίας ή των αγροτικών περιοχών.
- β) Υποστηρίζει την ομάδα να αναπτύξει την ιδέα του έργου σε ένα συγκεκριμένο σχέδιο για να προχωρήσει, να συζητήσει τη συμφωνία συνεργασίας.
- γ) Λειτουργεί ως ενδιάμεσος κρίκος, συνδέοντας αγρότες, δασοκόμους, συμβούλους, επιχειρηματίες της υπαίθρου, ερευνητές/τριες, ΜΚΟ και άλλους, για να αναπτύξουν μαζί μια ιδέα που μπορεί να εφαρμοστεί στην πράξη. Οι διευκολυντές/ντριες βοηθούν επίσης στην αποσαφήνιση των ρόλων και δραστηριοτήτων κάθε εταίρου στο έργο.

δ) Το κύριο καθήκον του/της είναι να βοηθήσει στην προετοιμασία μιας πρότασης έργου που συμφωνείται με όλους τους εταίρους του έργου και να υποστηρίξει την υποβολή της αίτησης στήριξης.

ε) Προωθεί την καινοτομία, συγκεντρώνει και επεξεργάζεται δεδομένα κατά τη φάση της πιλοτικής λειτουργίας και προσφέρει μια σειρά εργασιών όπως: αλλαγή παραμέτρων για την βελτιστοποίηση της υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου, την οργάνωση συζητήσεων – συναντήσεων για συγκέντρωση ιδεών (brainstorming), την εμπύχωση ομάδων.

στ) Αναλαμβάνει το συντονισμό για την επικοινωνία με τον ΕΦ και μεταξύ των μελών της Ε.Ο. που προέρχονται από διαφορετικούς επαγγελματικούς και επιστημονικούς χώρους, καθώς και μεριμνά για τη διάχυση και τη διάδοση των αποτελεσμάτων και των γνώσεων του έργου.

ζ) Διαχειρίζεται το σύνολο των απαιτούμενων ενεργειών του έργου από την έναρξη μέχρι και την ολοκλήρωση του, για λογαριασμό του/της Δικαιούχου/των Δικαιούχων. Συγκεκριμένα, ο/η Διευκολυντής/τρια Καινοτομίας του έργου είναι υπεύθυνος για την υποβολή της αίτησης στήριξης, των αιτημάτων καταβολής προκαταβολής, επιχορήγησης, αιτήματος τροποποίησης μείζονος/ήσσονος σημασίας, ένστασης ή παραίτησης δικαιώματος χρηματοδότησης. Επίσης ο/η Διευκολυντής/τρια Καινοτομίας του έργου ενημερώνεται ηλεκτρονικά για όλες τις διαδικασίες που αφορούν την πορεία του έργου.

Τις υπηρεσίες αυτές μπορεί να παρέχει ο/η Διευκολυντής/τρια Καινοτομίας διατηρώντας ταυτόχρονα ενεργό το ενδιαφέρον των μελών της Ε.Ο. για την καινοτομία και τα αναμενόμενα αποτελέσματα του έργου.

“Ολοκληρωμένο Πληροφοριακό Σύστημα Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΟΠΣΚΑΠ)”:

Το πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 58 του ν.4914/2022 (Α΄ 61), όπως ισχύει στο οποίο διενεργούνται οι διαδικασίες της παρούσας.

“Ομάδα παραγωγών/οργάνωση παραγωγών”: Όπως ορίζονται με την υπ΄ αρ. 397/18235/16.02.2017 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων «Αρμόδια αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.) (Β΄ 601) και την υπ΄ αρ. 2448/229173/31.07.2024 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Αρμόδια Αρχή, διαδικασία και δικαιολογητικά αναγνώρισης των Οργανώσεων Παραγωγών (Ο.Π.) και των Ενώσεων τους (Ε.Ο.Π.), καθώς και των Ομάδων Παραγωγών (Ομ.Π.)» (Β΄ 4525).

Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών και άλλων συλλογικών φορέων (ΕΜΑΣ): Με βάση το άρθρο 22 του Ν. 4673/2020 (Α΄ 52), όπως ισχύει κάθε φορά, σε αυτό εγγράφονται οι Αγροτικοί Συνεταιρισμοί (ΑΣ), οι Αγροτικές Εταιρικές

Συμπράξεις (ΑΕΣ), οι αναγκαστικοί συνεταιρισμοί και οι Ενώσεις τους, οι Ομάδες και Οργανώσεις Παραγωγών και οι Ενώσεις τους και οι Διεπαγγελματικές Οργανώσεις, το οποίο τηρείται από την εποπτεύουσα Αρχή και αποτελεί ψηφιακή βάση δεδομένων.

Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων (ΜΑΑΕ): Το μητρώο του άρθρου 1 του ν.3874/2010 (Α' 151), όπως ισχύει.

Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης (ΕΑΕ)

Ως Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης νοείται η μοναδική αίτηση χορήγησης ενίσχυσης που καλείται να υποβάλει ο/η γεωργός κατ' έτος, προκειμένου να του καταβληθούν οι ενισχύσεις των καθεστώτων στήριξης στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης και Ελέγχου του Καν. (ΕΕ) 2021/2116, όπως αυτός ισχύει κάθε φορά.

Μία συνεργασία αφορά σε διακρατικό επίπεδο όταν: Το επιχειρησιακό σχέδιο αφορά σε συνεργασία φορέων που προέρχονται και από άλλα κράτη – μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την προϋπόθεση ότι το μέλος που δραστηριοποιείται σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό / κτηνοτροφικό/δασικό τομέα και στο τομέα των τροφίμων (μεταποίηση) να έχει έδρα/εγκατάσταση στην ελληνική επικράτεια. Ωστόσο μπορούν να συμμετέχουν και μέλη εκτός της ελληνικής επικράτειας που έχουν εφαρμόσει μια καινοτομία σχετική με το αντικείμενο του επιχειρησιακού σχεδίου με ρόλο την ανταλλαγή εμπειρίας και μεταφοράς τεχνογνωσίας.

Ομάδα έργου: Το σύνολο του προσωπικού των μελών της Επιχειρησιακής Ομάδας το οποίο ασχολείται αποκλειστικά με την πιλοτική λειτουργία και τις λοιπές δραστηριότητες που αφορούν στην υλοποίηση του έργου όπως περιγράφεται στο Επιχειρησιακό Σχέδιο.

Ενδιάμεσος Φορέας (ΕΦ): Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΕ ΠΑΑ) που ενεργεί υπό την ευθύνη της Ειδικής Υπηρεσίας Διαχείρισης (ΕΥΔ) ΣΣ ΚΑΠ ή εκτελεί λειτουργίες ή καθήκοντα αυτής.

Δικαιούχος: α) ένας οργανισμός δημόσιου ή ιδιωτικού δικαίου, μια οντότητα με ή χωρίς νομική προσωπικότητα, ένα φυσικό πρόσωπο ή μια ομάδα φυσικών ή νομικών προσώπων που ευθύνονται για την έναρξη μόνο ή και για την έναρξη και για την υλοποίηση πράξεων, β) στο πλαίσιο των καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων, η επιχείρηση που λαμβάνει την ενίσχυση (L 435/24 ΕL Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης 6.12.2021).

Επιτροπή Παρακολούθησης του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 : η επιτροπή που έχει ως αποστολή την παρακολούθηση της υλοποίησης του ΣΣ ΚΑΠ και ασκεί τα καθήκοντα που προβλέπονται στο άρθρο 124 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2115 .

Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ): Αποτελεί το πλαίσιο που αφορά στις διοικητικές διαδικασίες για την ορθή εφαρμογή και διαχείριση των Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

Απόφαση Ένταξης Πράξης: Η Απόφαση που εκδίδεται με ευθύνη της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ ή του φορέα στον οποίο έχουν ανατεθεί καθήκοντα, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 4914/2022 και βάσει αυτής κάθε αίτηση χαρακτηρίζεται ως πράξη για χρηματοδότηση, σύμφωνα με την παρ. 27 του άρθρου 2 του ν. 4914/2022.

Τροποποίηση πράξης: Η απόφαση που εκδίδεται με ευθύνη της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ ή του φορέα στον οποίο έχουν ανατεθεί καθήκοντα, σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 37 του ν. 4914/2022, η οποία τροποποιεί στοιχεία της απόφασης ένταξης πράξης.

Άρθρο 3

Πεδίο Εφαρμογής και Αρμόδιοι Φορείς

1. Η Παρέμβαση Π3-77-3.1 του ΣΣ ΚΑΠ εφαρμόζεται σε όλη τη χώρα.
2. Αρμόδιες Υπηρεσίες για τη Διαχείριση, Συντονισμό, Παρακολούθηση και Υλοποίηση της Εφαρμογής της Παρέμβασης Π3-77-3.1 του ΣΣ ΚΑΠ, σύμφωνα με την αρχή της χρηστής δημοσιονομικής διαχείρισης, είναι οι οριζόμενες στα άρθρα 6, 12, 13, 16 και 65 του ν.4914/2022 (Α' 61) ως εξής :
 - α. Η Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Στρατηγικού Σχεδίου Κοινής Αγροτικής Πολιτικής της Ελλάδας (ΣΣ ΚΑΠ) 2023 – 2027 είναι υπεύθυνη για τη διαχείριση και υλοποίηση της Παρέμβασης Π3-77-3.1 εκτός των αρμοδιοτήτων που έχει εκχωρήσει στην ΕΥΕ ΠΑΑ [άρθρα 12, 13 και 65 του ν.4914/2022 (Α' 61)], ως Ενδιάμεσου Φορέα (ΕΦ).
 - β. Η Ειδική Υπηρεσία Εφαρμογής Παρεμβάσεων Αγροτικής Ανάπτυξης (ΕΥΕ ΠΑΑ) [άρθρο 65 του ν.4914/2022 (Α' 61)], ως ΕΦ, έχει την ευθύνη για την έκδοση του θεσμικού πλαισίου, την εφαρμογή, υλοποίηση και παρακολούθηση της Παρέμβασης Π3-77-3.1.
 - γ. Ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (ΟΠΕΚΕΠΕ) είναι ο διαπιστευμένος Οργανισμός Πληρωμών του ΣΣ ΚΑΠ σύμφωνα με το ν. 4914/2022 (Α' 61), ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση και τον έλεγχο των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΕ και το ΕΓΤΑΑ στο πλαίσιο του ΣΣ ΚΑΠ.

Άρθρο 4

Κατανομή της Δημόσιας Δαπάνης- Ένταση ενίσχυσης

1. Η ενίσχυση αφορά σε αιτήσεις στήριξης με συνολικό αιτούμενο προϋπολογισμό από **200.000€** έως **500.000€**.
2. Η Παρέμβαση Π3-77-3.1 συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Αγροτικής Ανάπτυξης - Ε.Γ.Τ.Α.Α.) και από το Ελληνικό Δημόσιο (Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων – Π.Δ.Ε.).

3. Αιτήσεις στήριξης με προϋπολογισμό εκτός των ανωτέρω ορίων, απορρίπτονται.
4. Ο συνολικός προϋπολογισμός κάθε αίτησης στήριξης αποτελεί το άθροισμα των επί μέρους ποσών των μελών. Το ποσό συνδέεται με επιλέξιμες δαπάνες όπως περιγράφονται στην παρούσα απόφαση.

5. **Η ένταση της ενίσχυσης ανέρχεται στο 100%** τόσο για τις Ε.Ο. που το έργο τους εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 42 της συνθήκης για την λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) σχετικά με την παραγωγή και εμπορία γεωργικών προϊόντων, όσο και για αυτές που το έργο τους αφορά συνεργασίες για το δασοκομικό τομέα, αλλά και τον τομέα της μεταποίησης και των τροφίμων που το τελικό προϊόν δεν είναι γεωργικό.

6. Η ενίσχυση χορηγείται δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 2021/2115 για τις περιπτώσεις που το έργο των Ε.Ο. εμπίπτει στο άρθρο 42 της Σ.Λ.Ε.Ε. (γεωργικός τομέας) και δυνάμει του Καν. (ΕΕ) 2022/2472 (ABER) για τις περιπτώσεις που το έργο των Ε.Ο. εμπίπτει στον δασοκομικό τομέα και στον τομέα της μεταποίησης και των τροφίμων που το τελικό προϊόν δεν είναι γεωργικό.

Άρθρο 5

Δικαιούχοι – Όροι επιλεξιμότητας

1. Δικαιούχοι της ενίσχυσης είναι τα μέλη των Επιχειρησιακών Ομάδων. Τα μέλη δύναται να είναι φυσικά πρόσωπα (ατομικές επιχειρήσεις) ή νομικά πρόσωπα οποιασδήποτε μορφής τα οποία συνδέονται μεταξύ τους με συμφωνητικό συνεργασίας.

1.1. Οι Ε.Ο. πρέπει να πληρούν αθροιστικά τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Να απαρτίζονται από τουλάχιστον δύο (2) μέλη, από τα οποία τουλάχιστον το ένα (1) μέλος να δραστηριοποιείται στους τομείς της γεωργίας ή/και της κτηνοτροφίας και της δασοκομίας.

β) Να δραστηριοποιούνται είτε: σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό / δασικό / κτηνοτροφικό τομέα (παραγωγή & εμπορία γεωργικών / δασικών / κτηνοτροφικών προϊόντων) και στον τομέα των τροφίμων ή σε θέματα που αφορούν στο περιβάλλον και την κλιματική αλλαγή και σχετίζονται με τους στόχους της παρέμβασης.

γ) Στην περίπτωση της διακρατικής συνεργασίας το/α μέλος/η που δραστηριοποιείται/ούνται σε θέματα γεωργικού / κτηνοτροφικού / δασοκομικού τομέα και μεταποίησης να έχει έδρα/εγκατάσταση στην ελληνική επικράτεια.

δ) Να προσδιορίζουν το μέλος που θα έχει το ρόλο του/της «**Διευκολυντή/τριας Καινοτομίας (Innovation Facilitator)**» σχετικά με την υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου της Ε.Ο. με σκοπό το συντονισμό και την παροχή υπηρεσιών για τη διευκόλυνση της έγκαιρης και άρτιας υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου της Ε.Ο.

Ο/Η Διευκολυντής/τρια Καινοτομίας:

δα) Μπορεί να είναι από οποιοδήποτε μέλος της Ε.Ο., (φυσικό πρόσωπο ή εκπρόσωπος (ως φυσικό πρόσωπο) εάν πρόκειται για μέλος με νομική μορφή) της Ε.Ο. κατά προτίμηση όμως συνιστάται να είναι από εκείνο το μέλος που έχει την απαιτούμενη επάρκεια και έχει έδρα στην ελληνική επικράτεια.

δβ) Είναι ο κοινός εκπρόσωπος των μελών που συμπράττουν για την υλοποίηση του έργου και αναλαμβάνει την ευθύνη για τη συνολική διαχείρισή του, για τον συντονισμό και την επίβλεψη του έργου από επιστημονικής και τεχνικής πλευράς, την αρτιότητα της υλοποίησης του επιχειρηματικού σχεδίου και την τήρηση των σχετικών χρονοδιαγραμμάτων, με στόχο την ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία της σύμπραξης, την επικοινωνία και τη διάχυση των αποτελεσμάτων.

δγ) Πρέπει να διαθέτει εμπειρία στην επίβλεψη και τον συντονισμό συγχρηματοδοτούμενων έργων εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας καθώς και εις βάθος γνώση του θέματος του έργου.

ε) Να περιγράφουν την υποχρεωτική δράση διάδοσης των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού σχεδίου σε εθνικό επίπεδο και σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του Εθνικού και του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΚΑΠ.

στ) Να διαχέουν τα αποτελέσματα του πιλοτικού έργου ευρέως σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης.

1.2. Τα μέλη της Ε.Ο. μπορεί να είναι :

Α) Μέλη που δραστηριοποιούνται στους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας ή της κτηνοτροφίας όπως: μεμονωμένοι παραγωγοί ή αναγνωρισμένη επαγγελματική οργάνωση (π.χ. αγροτικοί συνεταιρισμοί, ομάδες παραγωγών, οργανώσεις παραγωγών, κτλ.) ή διεπαγγελματική οργάνωση η οποία έχει εναρμονίσει τη λειτουργία της σύμφωνα με το εθνικό θεσμικό πλαίσιο.

Οι αγροτικοί συνεταιρισμοί και οι διεπαγγελματικές οργανώσεις θα πρέπει να έχουν εναρμονίσει τη λειτουργία τους σύμφωνα με το ν.4673/2020 (Α' 52) και οι ομάδες παραγωγών/ οργανώσεις παραγωγών / ενώσεις οργανώσεων παραγωγών να έχουν αναγνωριστεί σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στην υπ' αρ. 397/18235/16.02.2017 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Β'601) ή και την 2448/229173/31.07.2024 απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων (Β'4525).

Το μέλος που δραστηριοποιείται στον τομέα της γεωργίας ή της κτηνοτροφίας ή της δασοκομίας δύναται να είναι νομικό πρόσωπο (ΟΕ, ΑΕ, κ.λπ.) το οποίο:

α) έχει κύρια δραστηριότητα στον πρωτογενή τομέα, στη γεωργική παραγωγή (Ομάδα ΚΑΔ 01 εκτός των ΚΑΔ 01.6 και ΚΑΔ 01.7) / δασοκομικό τομέα (ΚΑΔ 02.1 και 02.30.12.01). Δραστηριότητες στην αλιεία δεν λαμβάνονται υπόψη.

β) έχει υποβάλλει Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης .

γ) είναι φορολογικά και ασφαλιστικά ενήμερο.

δ) δεν τελεί υπό πτώχευση, λύση, αναγκαστική διαχείριση, εκκαθάριση.

ε) είναι εγγεγραμμένο στο ΜΑΑΕ ως κάτοχος αγροτικής εκμετάλλευσης.

Β) Επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν συσταθεί νομίμως και λειτουργούν, είτε ως νομικά πρόσωπα (π.χ. ΑΕ, ΕΠΕ, ΕΕ, ΟΕ, ΙΚΕ, κ.λπ.), είτε ως ατομικές επιχειρήσεις στην Ελλάδα ή σε κράτος – μέλος της Ε.Ε. και δύναται να αφορούν σε τομείς όπως η μεταποίηση και εμπορία αγροτικών προϊόντων, ανάπτυξης λογισμικού με χρήση δορυφορικών δεδομένων, τηλεπισκόπησης, αεροφωτογραφιών κ.λπ. για την παραγωγή λογισμικού με γεωχωρική αναφορά, παραγωγής ζωοτροφών, σιτηρεσιών και γεωργικών εισροών εν γένει, καθώς και σε οποιοδήποτε τομέα σχετίζεται με τους στόχους της παρέμβασης, συμπεριλαμβανομένων θεμάτων που σχετίζονται με την υγιεινή διατροφή, την καταπολέμηση της σπατάλης τροφίμων την ευζωία των ζώων κ.λπ. Οι εν λόγω επιχειρήσεις δύναται να έχουν αναπτύξει τεχνογνωσία σχετικά με το αντικείμενο του έργου, την οποία και θα ενσωματώνουν στην πράξη στο πλαίσιο υλοποίησης του έργου της Ε.Ο. ή και να παρέχουν γεωργικές συμβουλές.

Γ) Ερευνητικοί Οργανισμοί, όπως Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ερευνητικά Κέντρα – Ινστιτούτα – Οργανισμοί, Τεχνολογικοί Φορείς και Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ιδρύματα ανεξάρτητα από το νομικό καθεστώς (δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου), πρωταρχικός σκοπός των οποίων είναι η εκπαίδευση, η ανεξάρτητη διεξαγωγή βασικής έρευνας, βιομηχανικής έρευνας ή πειραματικής ανάπτυξης ή η ευρεία διάδοση των αποτελεσμάτων των εν λόγω δραστηριοτήτων με τη διδασκαλία, τη δημοσίευση ή τη μεταφορά γνώσεων. Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά για τις περιπτώσεις που το καθεστώς για τη χορήγηση της ενίσχυσης αφορά στον Καν. (ΕΕ) 2022/2472 (ABER). Οι ερευνητικοί οργανισμοί θα πρέπει να λειτουργούν νομίμως στην Ελλάδα ή σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε. κατά την ημερομηνία έκδοσης της πρόσκλησης. Στο πλαίσιο της παρούσας απόφασης ως διαφορετικοί ερευνητικοί φορείς μπορούν να θεωρούνται: α) διαφορετικά Τμήματα Σχολής του ίδιου ΑΕΙ β) διαφορετικά ινστιτούτα του ίδιου ερευνητικού κέντρου, γ) διαφορετικοί Τομείς του ίδιου Τμήματος Σχολής του ίδιου ΑΕΙ δ) διαφορετικά Εργαστήρια του ίδιου Τμήματος ΑΕΙ ή ερευνητικού κέντρου, εφόσον έχουν θεσμοθετηθεί με σχετική απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Τμήματος ή του ερευνητικού κέντρου.

Δ) Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως ερευνητικοί, όπως τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου, που έχουν ιδρυθεί με Νόμο ή ΠΔ. και επιχορηγούνται από το Κράτος, εφόσον πληρούν αθροιστικά τις τρεις παρακάτω προϋποθέσεις:

Δα) Οι κύριες δραστηριότητες του φορέα δεν είναι οικονομικές, σύμφωνα με τον ορισμό του κοινοτικού δικαίου,

Δβ) Υπάρχει στο καταστατικό του φορέα πρόβλεψη για δραστηριότητες έρευνας,

Δγ) Η συμμετοχή του φορέα στο πιλοτικό έργο αφορά σε μη – οικονομική δραστηριότητα του φορέα και τα αποτελέσματα του πιλοτικού έργου θα διαχέονται ευρέως σε μη αποκλειστική και χωρίς διακρίσεις βάση, για παράδειγμα

μέσω διδασκαλίας, βάσεων δεδομένων, δημοσιεύσεων ή λογισμικού ανοικτής πρόσβασης. Επίσης, τυχόν κέρδη που προκύπτουν από το έργο θα επανεπενδύονται στις μη οικονομικές δραστηριότητες του φορέα.

Στην περίπτωση που η οντότητα αυτή ασκεί επίσης οικονομικές δραστηριότητες, η χρηματοδότηση, οι δαπάνες και τα έσοδα από τις οικονομικές αυτές δραστηριότητες πρέπει να δηλώνονται χωριστά για τις περιπτώσεις που το καθεστώς για τη χορήγηση της ενίσχυσης αφορά στον Καν. (ΕΕ) 2022/2472 (ABER).
Ε) Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, όπου έχουν συσταθεί και λειτουργούν νόμιμα και δραστηριοποιούνται σε τομείς που σχετίζονται με τους στόχους της Παρέμβασης.

ΣΤ) Περιβαλλοντικές Οργανώσεις, όπου έχουν συσταθεί και λειτουργούν νόμιμα.

Ζ) Λοιποί φορείς που αντιμετωπίζονται ως επιχειρήσεις (οντότητες που ασκούν οικονομική δραστηριότητα, δηλαδή προσφέρουν προϊόντα και υπηρεσίες σε δεδομένη αγορά και δεν εμπίπτουν στους κανόνες του εμπορικού δικαίου).

2. Η ενεργοποίηση μιας Ε.Ο. μπορεί να είναι εθνικού, όσο και διακρατικού χαρακτήρα.

3. Η σύνθεση της Ε.Ο. πρέπει να διασφαλίζει την επίτευξη των στόχων και την απρόσκοπτη υλοποίηση του έργου, να πληροί τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής της Παρέμβασης και παράλληλα να αναδεικνύει τα οφέλη που θα προκύψουν από την πιλοτική εφαρμογή του έργου.

4. Ο εσωτερικός επιμερισμός των εργασιών υλοποίησης τμημάτων του έργου δεν αντιτάσσεται έναντι του ΕΦ προς απαλλαγή της ευθύνης κάθε μέλους της Ε.Ο. Οι δραστηριότητες και υποχρεώσεις που προκύπτουν από το ρόλο κάθε μέλους απαγορεύεται να εκχωρηθούν σε τρίτους και πρέπει να εκτελούνται αποκλειστικά από το φορέα που αναλαμβάνει το ρόλο αυτό, ο οποίος έχει και την ευθύνη της υλοποίησης του έργου που του αναλογεί και την ευθύνη της υλοποίησης του έργου σε σχέση με την Ε.Ο..

5. Κάθε φορέας μπορεί να συμμετέχει ως μέλος Ε.Ο. σε απεριόριστο αριθμό αιτήσεων στήριξης.

6. **Βασικές προϋποθέσεις έγκρισης και υλοποίησης έργου Ε.Ο.** είναι οι ακόλουθες:

α) Η υλοποίηση της πιλοτικής εφαρμογής να πραγματοποιείται σε εγκατάσταση/εις του/των μέλους/μελών της Ε.Ο., όπου υπάρχει και αφορά παραγωγική διαδικασία και βρίσκεται εντός των γεωγραφικών ορίων της ελληνικής επικράτειας.

β) Να μην εκκρεμεί σε βάρος μέλους της Ε.Ο. ανάκτηση ενίσχυσης.

γ) Να μην τελεί μέλος της Ε.Ο. υπό πτώχευση, εκκαθάριση ή αναγκαστική διαχείριση ή να μην έχει λάβει ενίσχυση διάσωσης ή αναδιάρθρωσης. Να μην είναι μέλος της Ε.Ο. προβληματική επιχείρηση για τα έργα του δασοκομικού τομέα και για τα έργα που το επιχειρησιακό τους σχέδιο αφορά σε παραγωγή τροφίμων εκτός Παραρτήματος Ι. Ο δικαιούχος μέλος της Ε.Ο. να ανήκει στην κατηγορία πολύ μικρών, μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων, όπως αυτές ορίζονται στην Σύσταση

2003/361/ΕΚ της Επιτροπής (L 124) για τα έργα του δασοκομικού τομέα και για τα έργα που το επιχειρησιακό τους σχέδιο αφορά σε παραγωγή τροφίμων εκτός Παραρτήματος Ι.

7. Στην παρέμβαση οι δικαιούχοι επιλέγονται για ενίσχυση μέσω της διαδικασίας της συγκριτικής αξιολόγησης και βαθμολόγησης με κοινά κριτήρια επιλογής βάσει των οποίων προσδιορίζονται οι τιμές και οι βαρύτητες.

Άρθρο 6

Μη επιλέξιμοι υποψήφιοι

Δεν δύναται να κριθούν επιλέξιμες συνεργασίες για την παρέμβαση οι κάτωθι:

1. Σχήματα συνεργασίας που δε διαθέτουν σύμφωνο συνεργασίας και δεν έχουν ορίσει Διευκολυντή/τρια Καινοτομίας.
2. Υφιστάμενες Ε.Ο. που δεν ξεκινούν νέα δραστηριότητα κατά την έννοια της υλοποίησης της πιλοτικής εφαρμογής αλλά συνεχίζουν κάποια δραστηριότητα που έχουν ήδη ξεκινήσει.
3. Ε.Ο. με αντικείμενο που δεν αφορά σε αντιμετώπιση ενός συγκεκριμένου προβλήματος με πρακτική εφαρμογή ή στην εξερεύνηση μιας ευκαιρίας που θα οδηγήσει σε καινοτομία.
4. Ε.Ο. με αντικείμενο που δεν στηρίζεται σε προσεγγίσεις που αφορούν αξιοποίηση τεχνολογικών γνώσεων, νέων και παραδοσιακών πρακτικών, ερευνητικών αποτελεσμάτων και οργανωτικών καινοτομιών και την ενσωμάτωσή τους στην πράξη μέσω πιλοτικών εφαρμογών.
5. Ε.Ο. με μέλη που ο ρόλος τους δεν είναι ενεργός ή σύμφωνος με το έργο που περιγράφεται στο επιχειρησιακό σχέδιο.
6. Ε.Ο. με μέλη νομικά πρόσωπα τα οποία δεν έχουν συσταθεί κατά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στήριξης.
7. Όταν το επιχειρησιακό σχέδιο δεν συμβάλλει στην εξυπηρέτηση ενός ή περισσότερων από τους στόχους της παρέμβασης.
8. Ε.Ο. με μέλη φορείς για τους οποίους έχει εκδοθεί απόφαση καταλογισμού για παραβάσεις των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ένταξή τους σε προηγούμενα προγράμματα ή προηγούμενες προσκλήσεις Μέτρων του ΠΑΑ ή του ΕΣΠΑ και δεν έχει προσκομισθεί απόδειξη πληρωμής του καταλογισθέντος ποσού στη ΔΟΥ.
9. Σχήματα συνεργασίας που έχουν χρηματοδοτηθεί/χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-22 για το ίδιο αντικείμενο και δεν διαφοροποιούνται οι συνθήκες υλοποίησης.
10. Ε.Ο. που μέλος της προέρχεται από άλλο Κράτος – Μέλος της ΕΕ και δραστηριοποιείται σε θέματα που αφορούν στο γεωργικό/κτηνοτροφικό/δασοκομικό τομέα ή/και στον τομέα των τροφίμων και ο ρόλος του περιορίζεται μόνο στη διάχυση των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού σχεδίου.
11. Μεμονωμένοι φορείς που δεν απαρτίζουν Ε.Ο. σύμφωνα με τους όρους και προϋποθέσεις της παρούσας απόφασης.

12. Ε.Ο. με μέλη που δεν πληρούν τις προϋποθέσεις που αναφέρονται στο άρθρο 5 της παρούσας.
13. Όσοι δεν συγκεντρώνουν την ελάχιστη συνολική βαθμολογία όσον αφορά στα βαθμολογικά κριτήρια της Παρέμβασης Π3-77-3.1, όπως αυτά διαμορφώνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 και συμπεριλαμβάνονται στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος. .
14. Όσοι δεν υποβάλουν ηλεκτρονικά μαζί με την αίτηση στήριξης τα απαιτούμενα δικαιολογητικά εντός των απαιτούμενων χρονικών προθεσμιών σύμφωνα με την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 7

Δεσμεύσεις και Υποχρεώσεις δικαιούχων

Οι δικαιούχοι των οποίων τα έργα χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο της Παρέμβασης Π3-77-3.1 πρέπει να τηρούν τις παρακάτω υποχρεώσεις:

1. Να τηρούν τους όρους της Απόφασης Ένταξης.
2. Να μην μεταβάλουν το συμφωνητικό συνεργασίας και τους όρους αυτού χωρίς ενημέρωση και σύμφωνη γνώμη του ΕΦ.
3. Να τηρούν ξεχωριστή λογιστική μερίδα για το έργο ή να διαθέτουν επαρκή λογιστική κωδικοποίηση από την οποία να προκύπτει η καταχώρηση όλων των δαπανών που αντιστοιχούν πλήρως προς τις δαπάνες που δηλώνονται και διατήρηση των παραστατικών δαπανών, πληρωμών και εξοφλήσεων
4. Κάθε μέλος της Ε.Ο. υποχρεούται στην τήρηση λογαριασμού σε αναγνωρισμένο Πιστωτικό Ίδρυμα (τραπεζικός λογαριασμός). Ο ΟΠΕΚΕΠΕ καταβάλλει την ενίσχυση στον λογαριασμό που δηλώνει ο δικαιούχος με την υποβολή της αίτησης πληρωμής.
5. Να αποδέχονται και να διευκολύνουν ελέγχους και ενέργειες για την παρακολούθηση, σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, και τον έλεγχο της ορθής υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου και την τήρηση της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας και ειδικά να αποδέχονται και να διευκολύνουν επιτόπιες επισκέψεις που πραγματοποιούν Εθνικά και Κοινοτικά Όργανα, προσκομίζοντας οποιοδήποτε στοιχείο αφορά στην υλοποίηση της πράξης, εφόσον ζητηθεί.
6. Να ενημερώνουν έγκαιρα και ορθά μέσω του/της Διευκολυντή/τριας Καινοτομίας τις αρμόδιες υπηρεσίες σχετικά με την πορεία υλοποίησης της πράξης, αποστέλλοντας όλα τα σχετικά έγγραφα που αφορούν στη φυσική και οικονομική υλοποίηση αυτής, όπως και να λαμβάνουν τις σχετικές εγκρίσεις και να συμμορφώνονται προς τις υποδείξεις των αρμόδιων υπηρεσιών.
7. Να αποδέχονται τη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου σε εθνικό επίπεδο μέσω του ΕΔ ΚΑΠ και σε ευρωπαϊκό επίπεδο μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου της ΚΑΠ.
8. Να αποδέχονται πρόσκληση συμμετοχής σε ενέργειες που διεξάγονται για συλλογή δεδομένων και άλλων πληροφοριών που αφορούν στην αξιολόγηση του ΣΣ ΚΑΠ.

9. Να πραγματοποιούν όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την ενημέρωση του κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος με τα δεδομένα του έργου που υλοποιούν, διασφαλίζοντας την ακρίβεια, την ποιότητα και την πληρότητα των υποβαλλόμενων στοιχείων.

10. Να κάνουν αναφορά στην χρηματοδότηση του έργου σύμφωνα με τα όσα ορίζονται στον Οδηγό επικοινωνίας και δημοσιότητας του ΣΣ ΚΑΠ και την Εγκύκλιο Διάχυσης.

11. Να τηρούν τους κανόνες συμβατότητας σύμφωνα με τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις γενικές αρχές του δικαίου της Ένωσης και τις οριζόντιες αρχές της παρ. 2 του άρθρου 2 της υπ' αρ. 3506/20.12.2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)» (Β' 7144).

12. Αθέτηση των δεσμεύσεων και υποχρεώσεων του παρόντος άρθρου επισύρουν τις κυρώσεις του άρθρου 26 της παρούσας.

Άρθρο 8

Επιχειρησιακό σχέδιο

1. Κάθε ΕΟ καταρτίζει Επιχειρησιακό Σχέδιο στηριζόμενο στις εξής αρχές:

(α) ανάπτυξη καινοτόμων λύσεων με επίκεντρο τις ανάγκες των αγροτών, δασοκόμων, για την ταυτόχρονη αντιμετώπιση του συνόλου των αλληλεπιδράσεων προβλημάτων /ευκαιριών σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας και εφοδιασμού με χρηστικές λύσεις·

(β) τη συγκέντρωση εταίρων με συμπληρωματικές γνώσεις, όπως αγρότες, δασοκόμους, συμβούλους, ερευνητές/τριες, επιχειρήσεις ή μη κυβερνητικές οργανώσεις σε έναν στοχευμένο συνδυασμό που συμβάλει στην επίτευξη των στόχων του έργου·

(γ) δημιουργία ενός πλαισίου συν αντίληψης από κοινού απόφασης και δημιουργίας καθ' όλη τη διάρκεια του έργου·

Ειδικότερα:

2. Το επιχειρησιακό σχέδιο υποβάλλεται ηλεκτρονικά με την αίτηση στήριξης, αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα αυτής και περιλαμβάνει τα εξής:

α) Περιγραφή των υφιστάμενων μελών της δυνητικής Ε.Ο. με αναφορά στην εμπειρία, στη συμμετοχή αυτών σε άλλα προγράμματα του αγροδιατροφικού τομέα εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας, συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς στην εμπειρία του/της Διευκολυντή/τριας Καινοτομίας. Αναφορά στην αντιπροσωπευτικότητα της Ε.Ο. και τον βαθμό κάλυψης των επιμέρους κλάδων του αγροδιατροφικού/δασοκομικού τομέα, σαφή περιγραφή του ρόλου των μελών της Ε.Ο. καθώς και των ενεργειών στις οποίες θα προβούν και θα συμβάλλουν για την επίτευξη των στόχων του έργου. Περιγραφή της συμπληρωματικότητας των ρόλων των μελών της Ε.Ο. στην επίτευξη των στόχων του έργου.

β) Περιγραφή του προβλήματος ή της ευκαιρίας, ιδέας που πρόκειται να υλοποιηθεί μέσω του πιλοτικού έργου, την αναγκαιότητα εύρεσης λύσης, τη συμβολή της στη βελτίωση της παραγωγής και στη βιωσιμότητα της γεωργίας / κτηνοτροφίας/ δασοκομίας ή στην προστασία του περιβάλλοντος καθώς και τη προσέγγιση που θα ακολουθηθεί για την αντιμετώπιση του προβλήματος ή την εκμετάλλευση της ευκαιρίας.

γ) Αναφορά στα ερευνητικά αποτελέσματα και οργανωτικές/τεχνολογικές καινοτομίες, στις τεχνολογικές γνώσεις, στις νέες ή παραδοσιακές πρακτικές, στα οποία θα αφορά η πιλοτική εφαρμογή του έργου.

δ) Στην περίπτωση έργου που αφορά την προστασία του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή επιπλέον των ανωτέρω, αναφορά στη σημαντικότητα και το εύρος του περιβαλλοντικού προβλήματος – απειλής και των επιπτώσεων στην κλιματική αλλαγή.

ε) Περιγραφή με σαφήνεια και ακρίβεια του θεματικού στόχου του Επιχειρησιακού Σχεδίου και της ανάπτυξης καινοτόμου λύσης, καθώς και της σπουδαιότητας της ιδέας ή της ευκαιρίας που πραγματεύεται το Επιχειρησιακό Σχέδιο, με επίκεντρο τις ανάγκες των αγροτών/δασοκόμων

στ) Περιγραφή των καινοτόμων προϊόντων, τεχνολογιών, διαδικασιών που θα προκύψουν από την εφαρμογή του πιλοτικού έργου και των αναμενόμενων αποτελεσμάτων, την προστιθέμενη αξία και την εμβέλειά τους στην αγορά.

Τεκμηρίωση της προστιθέμενης αξίας του Επιχειρησιακού Σχεδίου στο πρόβλημα που αντιμετωπίζει ή στην ευκαιρία που αξιοποιεί. Η τεκμηρίωση πρέπει να περιλαμβάνει στοιχεία για το μέγεθος της αγοράς που αφορά το Επιχειρησιακό Σχέδιο, καθώς και για το μέγεθος της ωφέλειας που προκύπτει από την εφαρμογή του, είτε ως μείωση του κόστους είτε ως αύξηση της προστιθέμενης αξίας ή τεκμηρίωση της σπουδαιότητας και του εύρους του περιβαλλοντικού προβλήματος – κλιματικής απειλής που στοχεύει να αντιμετωπίσει η πρόταση μέσω του προτεινόμενου Επιχειρησιακού Σχεδίου.

ζ) Περιγραφή της συνολικής δυναμικότητας της γεωργικής εκμετάλλευσης στην οποία θα εφαρμοστεί το πιλοτικό έργο και τεκμηρίωση επάρκειας αυτής για την εξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων και αποτελεσμάτων.

η) Περιγραφή του τρόπου διάχυσης των αποτελεσμάτων του έργου και τις αντίστοιχες δραστηριότητες ενημέρωσης, προβολής και διάδοσης που περιλαμβάνει το Επιχειρησιακό Σχέδιο.

θ) Περιγραφή των ενοτήτων εργασίας και παραδοτέων.

3. Η ελάχιστη διάρκεια υλοποίησης του επιχειρησιακού σχεδίου είναι ένα έτος και η μέγιστη τρία έτη.

4. Το επιχειρησιακό σχέδιο μπορεί να τροποποιηθεί με σκοπό την καλύτερη και έγκαιρη ανταπόκριση σε μεταβαλλόμενες συνθήκες υλοποίησης. Οι τροποποιήσεις γίνονται αποδεκτές μόνο ύστερα από σαφή αιτιολόγηση.

Άρθρο 9

Επιλέξιμες δαπάνες

1. Ως ημερομηνία έναρξης επιλεξιμότητας των δαπανών κάθε έργου ορίζεται η ημερομηνία υποβολής της ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης (οριστική υποβολή) στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα. Ο εν λόγω όρος δεν ισχύει για τις δαπάνες που αφορούν στην ίδρυση της Ε.Ο., οι οποίες μπορούν να είναι πριν την οριστικοποίηση της αίτησης στήριξης αλλά δεν μπορούν να είναι πριν την 1^η Ιανουαρίου 2023. Η επιλεξιμότητα ολοκληρώνεται με την ημερομηνία λήξης του έργου (φυσικού αντικειμένου) με εξαίρεση τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο του έργου, τα οποία θα είναι επιλέξιμα μέχρι και δύο (2) μήνες μετά από τη λήξη κάθε έργου (φυσικού αντικειμένου).

2. Οι επιλέξιμες δαπάνες είναι:

2.1. Δαπάνες για την ίδρυση της Ε.Ο. (αφορά σε δαπάνες για τις βασικές ενέργειες σχετικά με την εξεύρεση των εταίρων – μελών, την επεξεργασία των στοιχείων σχετικά με το σκοπό και το στόχο της πιλοτικής εφαρμογής καθώς και στην εκπόνηση του Επιχειρησιακού Σχεδίου της συνεργασίας).

Για αυτή την κατηγορία δαπανών η χορήγηση της ενίσχυσης θα πραγματοποιηθεί με κατ' αποκοπή ποσό **5.000 €** στη βάση της μελέτης που πραγματοποιήθηκε και εφαρμόστηκε στο πλαίσιο της υλοποίησης του Μέτρου 16 του ΠΑΑ 2014-2022.

Το εν λόγω ποσό στήριξης θα καταβληθεί στο/στη Διευκολυντή/τρια Καινοτομίας φυσικό πρόσωπο ή στον φορέα από τον οποίο προέρχεται ο εκπρόσωπος (φυσικό πρόσωπο) που θα αναλάβει το ρόλο του/της Διευκολυντή/τριας Καινοτομίας και δεν συνδέεται με επιλέξιμες δαπάνες. Η καταβολή του ποσού θα πραγματοποιηθεί αμέσως μετά την έκδοση της απόφασης ένταξης και κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος πληρωμής.

2.2. Δαπάνες προσωπικού για τα μέλη της Ε.Ο. που σχετίζονται αποκλειστικά με την υλοποίηση του εγκεκριμένου Επιχειρησιακού Σχεδίου της Ε.Ο. και αφορούν κυρίως στην υλοποίηση της πιλοτικής εφαρμογής αλλά και τις άλλες δραστηριότητες και ενέργειες, όπως αυτές περιγράφονται στο εγκεκριμένο σχέδιο και απαιτούνται για την ολοκλήρωσή του.

Ο υπολογισμός και η χορήγηση των δαπανών προσωπικού της Ε.Ο. που θα απασχοληθούν για τη διεκπεραίωση του Επιχειρησιακού Σχεδίου της συνεργασίας γίνεται σε εφαρμογή μελέτης μοναδιαίου κόστους που εκπονήθηκε για το σκοπό αυτό και κοινοποιήθηκε στην Ε.Ε. Το μοναδιαίο κόστος προσδιορίζει κοινές αμοιβές προσωπικού ανά ανθρωπομήνα (ή ανθρωπομέρα ή ανθρωποώρα). Η εν λόγω αμοιβή διαφοροποιείται ανά κατηγορία προσωπικού των μελών της Ε.Ο. (όπως ερευνητικά ιδρύματα ή ερευνητικοί οργανισμοί, ιδιωτικές επιχειρήσεις, συλλογικούς φορείς, διεπαγγελματικές οργανώσεις, ΜΚΟ, φυσικά πρόσωπα) ανάλογα με το επίπεδο απασχόλησης και εμπειρίας, όπως αυτές έχουν προσδιορισθεί στην εν λόγω μελέτη εφαρμογής απλοποιημένου κόστους.

Όσον αφορά στις αμοιβές των παραγωγών – φυσικών προσώπων, η αμοιβή της απασχόλησής τους προσδιορίζεται λαμβάνοντας υπόψη το μέσο ετήσιο γεωργικό

εισόδημα όπως αυτό προκύπτει από στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ του 2024 και αυτές των εργατών γης προσδιορίζονται από την ισχύουσα εθνική νομοθεσία (ελάχιστο ισχύον ημερομίσθιο ανειδίκευτου εργάτη πλέον των εργοδοτικών εισφορών), έτους 2024.

Για το μόνιμο προσωπικό των ΝΠΔΔ και ΝΠΙΔ του δημόσιου τομέα δεν είναι επιλέξιμη δαπάνη οποιαδήποτε αμοιβή.

Επισημαίνεται ότι οι Πρόεδροι Διοικητικών Συμβουλίων, μέτοχοι, εταίροι, μέλη Δ.Σ., οι Διευθύνοντες/ουσες Σύμβουλοι και οι Διαχειριστές/στριες των επιχειρήσεων ή συνεργατικών φορέων δεν δικαιούνται αμοιβή.

Ειδικά για τα Μέλη των Συλλογικών Σχημάτων (με εξαίρεση τον/την Πρόεδρο) που δραστηριοποιούνται στον τομέα της γεωργίας, κτηνοτροφίας και δασοκομίας (π.χ. Αγροτικοί Συνεταιρισμοί, Ομάδες Παραγωγών κ.ά.), και τον/την παραγωγό ως φυσικό πρόσωπο δεν ισχύουν οι περιορισμοί του προηγούμενου εδαφίου.

Στο προσωπικό του δικαιούχου (τακτικό ή έκτακτο) δύναται να περιλαμβάνονται και μέλη «Συνεταιριστικών Εργαζομένων» (ν.4430/2016 όπως ισχύει κάθε φορά), σύμφωνα με την παρ. 2ε του άρθρου 10 της υπ' αρ. 3506/18.12.2023 (Β' 7144) απόφασης, όπως ισχύει. Προϋπόθεση γι' αυτό είναι το σύστημα αμοιβών των μελών του Συνεταιρισμού Εργαζομένων, που καθορίζονται από το καταστατικό του ή από ειδικές ρυθμίσεις εγκεκριμένες από τη Γενική Συνέλευσή του, να προσομοιάζουν με αυτά της εξαρτημένης εργασίας και να έχουν προσδιοριστεί ανεξάρτητα από τη συγχρηματοδοτούμενη πράξη.

Επισημαίνεται ότι υπεργολάβοι (συμβάσεις παροχής υπηρεσιών) δεν θεωρούνται προσωπικό του δικαιούχου (άρθρο 10, της υπ' αριθ. 3506/18.12.2023 (Β' 7144) και δεν συμμετέχουν στην υλοποίηση της πράξης.

Αναλυτικότερα:

Στην κατηγορία περιλαμβάνονται αμοιβές για το προσωπικό (ερευνητές/τριες – επιστημονικό προσωπικό-διοικητικό προσωπικό-τεχνικοί- παραγωγοί – εργάτες/τριες γης κτλ) που απασχολείται στο πλαίσιο της υλοποίησης του έργου.

Πρόκειται για δαπάνες που αφορούν:

α) στο τακτικό προσωπικό του δικαιούχου που απασχολείται στην ερευνητική εγκατάσταση κατά τη διάρκεια του έτους έναρξης του έργου και συνδέεται με τον δικαιούχο με σχέση εξαρτημένης εργασίας (σύμβαση εργασίας πλήρους ή μερικής απασχόλησης αορίστου χρόνου, σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου),

β) σε έκτακτο προσωπικό που απασχολείται στην πράξη σε νέες θέσεις που δημιουργήθηκαν ως άμεση συνέπεια του έργου, με σύμβαση εργασίας ορισμένου χρόνου πλήρους ή μερικής απασχόλησης,

γ) σε υποτρόφους σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παραγράφου 4 του άρθρου 10 της υπ' αριθ. 3506/18.12.2023 (Β' 7144) απόφασης

δ) σε φυσικά πρόσωπα με σύμβαση μίσθωσης έργου, εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 10 της υπ' αριθ. 3506/18.12.2023 (Β' 7144) απόφασης, και

ε) σε φυσικά πρόσωπα (εργάτες/τριες γης, παραγωγοί κτλ).

Στον Πίνακα 1 συνοψίζονται τα αποτελέσματα της στατιστικής ανάλυσης και οι τιμές ανά επίπεδο προσωπικού.

Πίνακας 1. Τιμές αμοιβής ανά επίπεδο προσωπικού

ΕΠΙΠΕΔΟ ΑΜΟΙΒΗΣ	5% Σταθμισμένος μέσος όρος		
	€/ ημέρα	€/ώρα	€/μήνα*
1	87,61	10,95	1.550
2	123,26	15,41	2.200
3	163,37	20,42	2.950
4	206,67	25,83	3.700
5	248,03	31,00	4.450
6	310,84	38,85	5.550

* στρογγυλοποίηση στα 50 €/μήνα

Ενδεικτικά τα ανωτέρω επίπεδα αμοιβών μπορούν να αντιστοιχιστούν σε κατηγορίες απασχολούμενου προσωπικού ως ακολούθως:

Επίπεδο 1: Διοικητικό/Τεχνικό Προσωπικό/Υπάλληλος Γραφείου

Επίπεδο 2: Ερευνητικό Προσωπικό ή Στέλεχος Φορέα Επιπέδου Ε (Πτυχιούχοι < 10 έτη εμπειρίας)

Επίπεδο 3: Ερευνητικό Προσωπικό ή Στέλεχος Φορέα Επιπέδου Δ (Κάτοχοι Integrated Master/Μεταπτυχιακού < 10 έτη εμπειρίας ή Πτυχιούχοι > 10 έτη εμπειρίας)

Επίπεδο 4: Ερευνητικό Προσωπικό ή Ανώτερο Στέλεχος Φορέα Επιπέδου Γ (Κάτοχοι Integrated Master/Μεταπτυχιακοί > 10 έτη εμπειρίας)

Επίπεδο 5: Ερευνητικό Προσωπικό Επιπέδου Β ή Διευθυντικό Στέλεχος Φορέα Επιπέδου Β (Διδάκτορες <10 έτη εμπειρίας, Εξειδικευμένο Επιστημονικό Προσωπικό)

Επίπεδο 6: Ερευνητικό Προσωπικό Επιπέδου Α (Senior Researchers) (Διδάκτορες >10 έτη εμπειρίας, Ειδικοί Σύμβουλοι)

Η αμοιβή των παραγωγών – φυσικών προσώπων που θα συμμετέχουν σε έργα συνεργασίας θα είναι ίση με **62,10 €/ημέρα** (συμπεριλαμβανομένων εισφορών ασφαλιστικού φορέα).

Αντίστοιχα οι αμοιβές εργατών/τριών γης που θα συμμετέχουν σε έργα συνεργασίας θα είναι ίση με **50€/ημέρα** (συμπεριλαμβανομένων εισφορών ασφαλιστικού φορέα). Η επιλεξιμότητα των δαπανών για κάθε μέλος της ομάδας έργου συναρτάται από το βαθμό απασχόλησής του στο συγκεκριμένο έργο..

Ο μέγιστος διαθέσιμος χρόνος για απασχόληση σε συγχρηματοδοτούμενα έργα δεν μπορεί να υπερβαίνει κατά μέγιστο τις 1720 ώρες ανά έτος. Έκτακτες αποδοχές που δεν προβλέπονται στη σύμβαση εργασίας και καταβάλλονται κατά περίπτωση δεν είναι επιλέξιμες. Οι δαπάνες αποζημίωσης και απόλυσης δεν είναι επιλέξιμες. Οι

δαπάνες που αφορούν σε υπερωριακή απασχόληση του προσωπικού είναι επιλέξιμες εφόσον καταβάλλονται για εργασία που παρασχέθηκε πέραν του κανονικού ωραρίου εργασίας για το συγκεκριμένο έργο (απόφαση αρμοδίου οργάνου).

Οι εν λόγω δαπάνες δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 60% του συνολικού προϋπολογισμού της αίτησης στήριξης.

2.3. Δαπάνες μετακίνησης των μελών της Ομάδας Έργου (δαπάνες μετακίνησης-διαμονής-αποζημίωσης)

Για τις δαπάνες μετακίνησης των μελών της Ομάδας Έργου, η χρηματοδότηση γίνεται σε εφαρμογή προσδιορισμού ενιαίου συντελεστή σε εφαρμογή μελέτης που εκπονήθηκε για το σκοπό αυτό και κοινοποιήθηκε στην Ε.Ε. Ειδικότερα, η έγκριση του προϋπολογισμού για τις μετακινήσεις αφορά στον προσδιορισμό ποσού μέσω της εφαρμογής συγκεκριμένου ποσοστού δαπανών επί των άμεσων δαπανών για τις αμοιβές προσωπικού.

Ειδικότερα, καλύπτονται τα έξοδα κίνησης (όπως αντίτιμο εισιτηρίων των μέσων μαζικής μεταφοράς, η δαπάνη χιλιομετρικής αποζημίωσης λόγω χρήσης ιδιόκτητου μεταφορικού μέσου των μελών της ομάδας έργου, η δαπάνη διοδίων, ο ναύλος οχήματος σε μετακινήσεις με θαλάσσιο μέσο μεταφοράς), τα έξοδα διανυκτέρευσης, η ημερήσια αποζημίωση. Οι δαπάνες αυτές είναι επιλέξιμες μέχρι τα ανώτατα όρια που ορίζονται στις διατάξεις της υποπαραγράφου Δ9, της παραγράφου Δ, του άρθρου 5, του Ν. 4336/2015 (ΦΕΚ94/Α/2015), όπως ισχύει κάθε φορά καθώς και στην υπ' αριθ. 2/68332/ΔΕΠ/2016 ΚΥΑ (ΦΕΚ 2943/Β/16-09-2016).

Οι δαπάνες του δικαιούχου για τη μετακίνηση φυσικών προσώπων που συμμετέχουν στην υλοποίηση της πράξης με βάση σύμβαση μίσθωσης έργου ή υποτροφία είναι επιλέξιμες, εφόσον οι μετακινήσεις είναι απαραίτητες και προσδιορίζονται στη σχετική σύμβαση.

Για την κάλυψη των επιλέξιμων δαπανών μετακίνησης του προσωπικού του δικαιούχου, ή/και των μελών της ομάδας έργου χρησιμοποιείται ενιαίος συντελεστής ως εξής :

- α. υπολογίζονται έως στο 10 % για τα έργα εθνικής συνεργασίας επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού και
- β. υπολογίζονται έως στο 15% για τα έργα διακρατικής συνεργασίας επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού.

2.4. Δαπάνες διάχυσης/προώθησης των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού σχεδίου

Για τις δαπάνες διάχυσης/προώθησης η χρηματοδότηση γίνεται σε εφαρμογή προσδιορισμού ενιαίου συντελεστή σε εφαρμογή μελέτης που εκπονήθηκε για το σκοπό αυτό και κοινοποιήθηκε στην Ε.Ε. Ειδικότερα, η έγκριση του

προϋπολογισμού για τη διάχυση/προώθηση αφορά στον προσδιορισμό ποσού μέσω της εφαρμογής συγκεκριμένου ποσοστού δαπανών επί των άμεσων δαπανών για τις αμοιβές προσωπικού.

Οι δαπάνες διάχυσης/προώθησης αφορούν ενδεικτικά στη δημιουργία ιστοσελίδας, εντύπου, διοργάνωση ημερίδων, δαπάνες δημοσιεύσεων, συμμετοχή σε συνέδρια, εκθέσεις, κόστος μεταφράσεων των αποτελεσμάτων του Επιχειρησιακού Σχεδίου της Ε.Ο.

Για την κάλυψη των επιλέξιμων δαπανών προώθησης των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού σχεδίου χρησιμοποιείται ενιαίος συντελεστής που υπολογίζεται έως στο 13 % επί των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού.

2.5. Δαπάνες για το κόστος μίσθωσης εδαφών και λοιπών παγίων καθώς και το κόστος χρήσης μηχανημάτων, επιστημονικών οργάνων, εργαλείων, εξοπλισμό πληροφορικής και λογισμικό που τεκμηριωμένα χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση της πιλοτικής εφαρμογής που αφορά στο εγκεκριμένο επιχειρησιακό σχέδιο της Ε.Ο. Το ποσό των δαπανών που υπολογίζεται ως ενίσχυση για τις περιπτώσεις μισθώσεων γίνεται με την προσκόμιση σχετικών παραστατικών σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στην ισχύουσα εθνική νομοθεσία. Για τις περιπτώσεις δαπανών απόσβεσης παγίων στοιχείων (κόστος χρήσης) ο υπολογισμός τους γίνεται στη βάση ισχύουσας σχετικής εθνικής νομοθεσίας λαμβάνοντας υπόψη τους σχετικούς λογιστικούς κανόνες και τις συνήθειες λογιστικές πρακτικές του δικαιούχου, και όπως αυτές αποτυπώνονται στο λογιστικό σύστημα που αυτός τηρεί.

2.6. Δαπάνες αναλωσίμων (κόστος υλικών, εφοδίων, και άλλων συναφών ειδών) που σχετίζονται αποκλειστικά με την υλοποίηση του επιχειρησιακού σχεδίου της συνεργασίας με την προϋπόθεση ότι δεν αποτελούν πάγια εγκατάσταση ή βελτίωση των κτιριακών εγκαταστάσεων ή άλλων παγίων που διαθέτει μέλος της Ε.Ο. Δεν περιλαμβάνονται δαπάνες για την προμήθεια αναλωσίμων γραφείου. Για τις συγκεκριμένες δαπάνες ισχύουν τα προβλεπόμενα στο άρθρο 27 της υπ' αριθ. 3506/18.12.2023 (Β' 7144) απόφασης.

2.7. Δαπάνες που αφορούν στην αμοιβή ορκωτού λογιστή / ελεγκτή, εγγεγραμμένου στο Μητρώο Ελεγκτών της ΕΛΤΕ ή εταιρείας Ορκωτών Λογιστών για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου (δαπανών) του έργου. Το έργο του ορκωτού λογιστή περιλαμβάνει την υποβολή έκθεσης σε κάθε αίτηση πληρωμής και συνίσταται στον έλεγχο των παρακάτω πεδίων:

1. Έλεγχος (σύμφωνα με τον ΚΦΑΣ, τον ΚΦΕ και τον Κώδικα του ΦΠΑ) της νομιμότητας και κανονικότητας της έκδοσης και εξόφλησης κάθε τιμολογίου/παραστατικού και έλεγχος της ορθής λογιστικής καταχώρησης αυτών.

2. Έλεγχος για κάθε δαπάνη που αφορά το εγκεκριμένο έργο, ότι πραγματοποιήθηκε εντός της επιλέξιμης χρονικής περιόδου και ότι είναι στα όρια του προϋπολογισμού της κατηγορίας δαπάνης, που εντάσσεται.
3. Έλεγχος της τήρησης των κανόνων επιλεξιμότητας, που τίθενται από την παρούσα απόφαση, και την υπ' αριθ. 3506/18.12.2023 (Β' 7144) απόφαση.

2.8. Έμμεσες λειτουργικές δαπάνες,

Οι έμμεσες λειτουργικές δαπάνες υπολογίζονται και χορηγούνται με ενιαίο συντελεστή των επιλέξιμων άμεσων δαπανών προσωπικού της Ε.Ο. Στο πλαίσιο αυτό και λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 26, παρ. 3β της υπ' αριθ. 3506/18.12.2023 (Β' 7144) απόφασης για τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του ΣΣ ΚΑΠ, το εν λόγω ποσοστό ανέρχεται σε 15% επί των άμεσων επιλέξιμων δαπανών προσωπικού. Επισημαίνεται ότι οι υπερβολάβοι (συμβάσεις παροχής υπηρεσιών) δεν θεωρούνται προσωπικό του δικαιούχου (άρθρο 10, παρ.5 της υπ' αριθ. 3506/18.12.2023 (Β' 7144)).

3) Διευκρινίζεται ότι, όσον αφορά στις κατηγορίες: Δαπάνες προσωπικού , Δαπάνες Μετακινήσεων, Δαπάνες Διάχυσης/προώθησης που υπολογίζονται με μεθόδους απλοποιημένου κόστους σε εφαρμογή μελέτης που εκπονήθηκε για το σκοπό αυτό και κοινοποιήθηκε στην Ε.Ε, αποζημιώνονται λαμβάνοντας υπόψη τη βεβαίωση του ορκωτού λογιστή/ ελεγκτή με την οποία θα πιστοποιούνται οι καταβληθείσες ανά κατηγορία δαπάνες από το δικαιούχο της ενίσχυσης. Η μη προσκόμιση παραστατικών δεν αίρει την υποχρέωση των δικαιούχων για τήρηση της Εθνικής Νομοθεσίας και του Ενωσιακού Κανονιστικού Πλαισίου.

4) Με εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ, θα παρέχονται λεπτομέρειες και διευκρινήσεις επί του παρόντος άρθρου και αναφορικά με τις υποχρεώσεις των δικαιούχων ως προς τη διακριτή παρακολούθηση των επιλέξιμων δαπανών της Παρέμβασης Π3-77-3.1.

Άρθρο 10

Μη επιλέξιμες δαπάνες

Δεν αποτελούν επιλέξιμες δαπάνες οι παρακάτω:

1. Οι δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν πριν από το χρόνο έναρξης επιλεξιμότητας δαπανών, ήτοι πριν την ημερομηνία υποβολής ηλεκτρονικής αίτησης στήριξης (οριστική υποβολή) ή μετά την ημερομηνία λήξης του φυσικού αντικείμενου του έργου.
Εξαίρεση αποτελούν τα παραστατικά δαπάνης απασχόλησης των ορκωτών λογιστών που θα ελέγξουν το οικονομικό αντικείμενο της πράξης, τα οποία θα είναι επιλέξιμα έως και δύο (2) μήνες από τη λήξη κάθε έργου (φυσικού αντικείμενου) και η κατ' αποκοπή ενίσχυση του/της Διευκολυντή/τριας Καινοτομίας που αφορά στις δαπάνες για την ίδρυση της Ε.Ο., οι οποίες είναι

επιλέξιμες και πριν την οριστικοποίηση της αίτησης στήριξης αλλά οπωσδήποτε μετά την 1^η Ιανουαρίου 2023.

2. Οι δαπάνες που αφορούν σε παραστατικά, που δεν έχουν εξοφληθεί μέχρι την ημερομηνία υποβολής της αίτησης πληρωμής.
3. Ο Φόρος Προστιθέμενης Αξίας, είναι μη επιλέξιμη δαπάνη, εκτός των περιπτώσεων που είναι μη ανακτήσιμος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 19 της υπ' αριθ. 3506/2023 υπουργικής απόφασης «Εθνικοί κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ)» (Β' 7144).
4. Η προμήθεια σε μηχανήματα, επιστημονικά όργανα και εργαλεία, εξοπλισμός πληροφορικής και λογισμικό **με εξαίρεση** την προμήθεια των εν λόγω παγίων τα οποία ακολουθούν τους κατάλληλους λογιστικούς κανόνες και συνήθεις λογιστικές πρακτικές των αποσβέσεων για την υλοποίηση του πιλοτικού έργου.
5. Η αγορά, απόκτηση ή βελτίωση κτιριακών εγκαταστάσεων, γηπέδων, εδαφών.
6. Οι δαπάνες που δεν προκύπτουν ως άμεση ανάγκη του συγκεκριμένου ενισχυόμενου έργου αλλά σχετίζονται με άλλες δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης των δικαιούχων, ή με τις συνήθεις δραστηριότητές τους, εμπορικές, ερευνητικές ή άλλες.
7. Τα έργα συντήρησης κτιριακών εγκαταστάσεων και εξοπλισμού.
8. Οι πάγιες εγκαταστάσεις που αποτελούν παραγωγική επένδυση.
9. Η δαπάνη απόσβεσης σε οχήματα.
10. Η αγορά ζωικού και πολυετούς φυτικού κεφαλαίου.
11. Η περίφραξη αγροτεμαχίων και λοιπών επενδύσεων.
12. Οι κρατήσεις υπέρ του ίδιου του δικαιούχου ή για λογαριασμό του ή οι παρακρατήσεις που επιστρέφουν στον ίδιο με οποιοδήποτε τρόπο.
13. Οι δαπάνες διαφήμισης, διανομής και προώθησης προϊόντων και εμπορικών δραστηριοτήτων των φορέων, μελών της Ε.Ο. πέραν εκείνων που αφορούν στη διάδοση των αποτελεσμάτων του έργου.
14. Οι οποιοσδήποτε προβλέψεις για πιθανές μελλοντικές ζημιές ή υποχρεώσεις.
15. Οι δαπάνες για πρόστιμα, χρηματικές ποινές και έξοδα για την επίλυση διαφορών.
16. Οι δαπάνες μετακίνησης φυσικών προσώπων που δεν ανήκουν στην Ομάδα Έργου της Ε.Ο.
17. Οικονομικές συναλλαγές μεταξύ των μελών της Επιχειρησιακής Ομάδας.
18. Υπερβολικές και αλόγιστες δαπάνες (μη εύλογες).

Άρθρο 11

Πρόσκληση για υποβολή αιτήσεων στήριξης

1. Κατόπιν σχετικής εισήγησης της ΕΥΕ ΠΑΑ – Μονάδα Συνεργασίας και Καινοτομίας και σύμφωνης γνώμης της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ επί της εισήγησης, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών εκδίδεται δημόσια πρόσκληση για την υποβολή αιτήσεων στήριξης στο πλαίσιο και σύμφωνα με τη

διαδικασία 1.1.1 «Έκδοση πρόσκλησης εκδήλωσης ενδιαφέροντος» του Παραρτήματος ΙΙΙ της υπ' αριθ. 1040/28-03-2023 απόφασης του Υφυπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, με θέμα «Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ) παρεμβάσεων ΣΣ ΚΑΠ 2023- 2027» (Β' 2179), όπως κάθε φορά ισχύει (εφεξής ΣΔΕ).

2. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αναρτάται στον ιστοχώρο του ΕΦ, στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ (<http://diavgeia.gov.gr>), στους ιστοχώρους www.agrotikianaptixi.gr και www.minagric.gr

3. Η πρόσκληση περιέχει συνημμένα τα κριτήρια επιλογής της Παρέμβασης Π3-77-3.1, όπως αυτά διαμορφώνονται από την Επιτροπή Παρακολούθησης του ΣΣ ΚΑΠ.

Άρθρο 12

Υποβολή αίτησης στήριξης και χρόνος υποβολής

1. Η προθεσμία υποβολής αίτησης στήριξης, ο χρόνος υποβολής και το προς διάθεση ποσό καθορίζονται στην πρόσκληση.
2. Μετά τη λήξη της ημερομηνίας και ώρας της ηλεκτρονικής υποβολής των αιτήσεων στήριξης, δεν γίνεται αποδεκτή καμία υποβολή πρότασης.
3. Οι αιτήσεις υποβάλλονται στον ΕΦ, σύμφωνα με τη διαδικασία 1.1.2 «Υποβολή αιτήσεων στήριξης» που περιγράφεται στο Σύστημα Διαχείρισης και Ελέγχου (ΣΔΕ), όπως ισχύει κάθε φορά.

Άρθρο 13

Αίτηση στήριξης – φάκελος υποψηφιότητας – δικαιολογητικά

1. Ηλεκτρονική αίτηση συμπληρωμένη στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα. Η αίτηση επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α' 75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν. Η ανακρίβεια των στοιχείων που δηλώνονται στην αίτηση επισύρει τις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές κυρώσεις. **Ο/Η Διευκολυντής/τρια Καινοτομίας** αναλαμβάνει την ευθύνη της πλήρους και ορθής συμπλήρωσης της ηλεκτρονικής αίτησης.

Η αίτηση στήριξης περιλαμβάνει τα ακόλουθα στοιχεία:

α) **Συμφωνητικό συνεργασίας** μεταξύ των μελών της Ε.Ο. για την από κοινού υλοποίηση του έργου και τους όρους της μεταξύ τους συνεργασίας. Το συμφωνητικό συνεργασίας καταρτίζεται μεταξύ των μελών της Ε.Ο. με σκοπό να διευθετήσει ζητήματα τα οποία θα (ή και πιθανόν να) προκύψουν κατά τη διάρκεια της υλοποίησης του έργου. Τα ζητήματα που πρέπει **απαραίτητα** να διευθετηθούν είναι: ο ορισμός του/της Διευκολυντή/τριας Καινοτομίας και οι αρμοδιότητές του σε σχέση με την υλοποίηση του έργου, οι όροι συνεργασίας, ο καθορισμός των δικαιωμάτων, η συμφωνία μεταξύ των μελών της Ε.Ο. για την καταβολή της προκαταβολής και της ενίσχυσης του έργου καθώς και των πιθανών άλλων τεχνικών και οικονομικών υποχρεώσεων μεταξύ τους. Κάθε μέλος διατηρεί την

ευθύνη εξ ολοκλήρου απέναντι στον ΕΦ για το επιμέρους τμήμα του έργου που δεσμεύεται να υλοποιήσει.

β) **Επιχειρησιακό σχέδιο**, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο μέρος της αίτησης στήριξης

γ) **Προσφορές** για τις κατωτέρω κατηγορίες δαπανών: προμήθεια παγίων στοιχείων (μηχανήματα, επιστημονικά όργανα, εργαλεία, εξοπλισμός πληροφορικής και λογισμικό) και προμήθεια αναλωσίμων όπως αναφέρονται στο άρθρο 9 της παρούσας.

Εφόσον το κόστος αυτών των δαπανών υπερβαίνει σε αξία το ποσό των 5.000 € (προ ΦΠΑ) απαιτούνται τρεις (3) συγκρίσιμες προσφορές, ακόμα και αν η υπέρβαση του ποσού αυτού αφορά την προμήθεια πολλών ίδιων αντικειμένων. Οι συγκρίσιμες προσφορές αφορούν ομοειδή προϊόντα και τεχνικές προδιαγραφές.

δ) **Υπεύθυνη δήλωση** του Ν. 1599/1986 (άρθρο 8) για κάθε φορέα που συμμετέχει στην Ε.Ο. υπογεγραμμένη από το νόμιμο εκπρόσωπό του, σύμφωνα με υπόδειγμα που θα συμπεριλαμβάνεται στην πρόσκληση.

ε) **Πράξεις σύστασης** επιχειρήσεων, συνεταιρισμών, εταιρειών, ομάδων παραγωγών, οργανώσεων παραγωγών, παραγωγών κτλ και συγκεκριμένα:

εα) Για επιχειρήσεις, ΜΚΟ, περιβαλλοντικές οργανώσεις: Ιδρυτικά καταστατικά (ΦΕΚ σύστασης ή επικυρωμένα από τον αρμόδιο φορέα) και τυχόν τροποποιήσεις αυτών, βεβαίωση έναρξης δραστηριοτήτων στην αρμόδια ΔΟΥ ή βεβαίωση μεταβολής εργασιών με περιγραφή της κύριας και δευτερευόντων δραστηριοτήτων της επιχείρησης - ΚΑΔ .

εβ) Για συνεταιριστικές επιχειρήσεις του Ν. 4673/2020, όπως ισχύει κάθε φορά: Ιδρυτικά καταστατικά (ΦΕΚ σύστασης ή επικυρωμένα από τον αρμόδιο φορέα) και τυχόν τροποποιήσεις αυτών. Επιπλέον, βεβαίωση εγγραφής στο Εθνικό Μητρώο Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΕΜΑΣ) και βεβαίωση έναρξης δραστηριοτήτων στην αρμόδια ΔΟΥ ή βεβαίωση μεταβολής εργασιών με περιγραφή της κύριας και δευτερευόντων δραστηριοτήτων της επιχείρησης - ΚΑΔ .

εγ) Για Ομάδες Παραγωγών, Οργανώσεις Παραγωγών και Ενώσεις Οργανώσεων Παραγωγών: Καταστατικό της Ομάδας / Οργάνωσης / Ένωσης Παραγωγών, με τα αντίστοιχα ΦΕΚ σύστασης καθώς και τις τροποποιήσεις αυτού, όπου προβλέπεται, ή εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας. Στην περίπτωση που η Ομάδα / Οργάνωση υπάγεται στο καθεστώς άλλου νομικού προσώπου προσκομίζεται επιπλέον το καταστατικό με τα αντίστοιχα ΦΕΚ σύστασης και τις τροποποιήσεις αυτού του νομικού προσώπου. Επιπλέον, πράξη αναγνώρισης αυτών σύμφωνα με την υπ' αριθ. 397/18235/2017 ΥΑ (ΦΕΚ 601/Β/2017) ή και την υπ' αρ. 2448/229173/31.07.2024 ΥΑ (ΦΕΚ 4525/Β/2024 και βεβαίωση έναρξης δραστηριοτήτων στην αρμόδια ΔΟΥ ή βεβαίωση μεταβολής εργασιών με περιγραφή της κύριας και δευτερευόντων δραστηριοτήτων της επιχείρησης - ΚΑΔ .

στ) **Δικαιολογητικό έγγραφο** που να αποδεικνύει τον ορισμό του κάθε νόμιμου εκπροσώπου.

ζ) **Για παραγωγούς:** Για μεμονωμένους παραγωγούς και για νομικά πρόσωπα που δραστηριοποιούνται στον τομέα της γεωργίας ή της κτηνοτροφίας:

- Ενιαία Αίτηση Ενίσχυσης του τρέχοντος έτους υποβολής ή σε περίπτωση που δεν έχει υποβληθεί ακόμη, του προηγούμενου έτους, και
- βεβαίωση ότι είναι εγγεγραμμένοι στο ΜΑΑΕ.

η) **Ενιαίο Πιστοποιητικό Δικαστικής Φερεγγυότητας** ή αντίστοιχη βεβαίωση από το Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.), συνίσταται να έχουν εκδοθεί εντός διμήνου από την ημερομηνία της οριστικοποίησης της αίτησης στήριξης.

θ) **Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τη γνωστική ικανότητα και εμπειρία** των μελών της Ε.Ο. σε ανταγωνιστικό πρόγραμμα εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας στον αγροδιατροφικό /δασοκομικό τομέα καθώς επίσης και την εμπειρία του/της Διευκολυντή/τριας Καινοτομίας σε συγχρηματοδοτούμενα έργα εθνικής ή διεθνούς εμβέλειας.

ια) **Δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τη συμμετοχή μελών της Ε.Ο. σε προγράμματα HORIZON και LIFE**, το αντικείμενο του ερευνητικού έργου, τα τελικά αποτελέσματά του, καθώς και τον τρόπο αξιοποίησής τους στο πιλοτικό έργο της Παρέμβασης Π3-77-3.1.

ιβ) Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν την ύπαρξη νόμιμης κατοχής του ακινήτου επί του οποίου υλοποιείται το πιλοτικό έργο/πιλοτική εφαρμογή στο πεδίο. Συγκεκριμένα απαιτείται το ακίνητο να είναι ιδιόκτητο, μισθωμένο ή παραχωρημένο τουλάχιστον για το χρονικό διάστημα που θα υλοποιηθεί το πιλοτικό έργο. Ενδεικτικά αναφέρονται: Συμβολαιογραφική πράξη και πιστοποιητικό μεταγραφής, συμφωνητικό μίσθωσης / μισθωτήριο ακινήτου κατατεθειμένο στην αρμόδια ΔΟΥ, παραχωρητήριο. Σε περίπτωση που δεν προσκομιστεί κατά την αίτηση στήριξης θα πρέπει να υποβληθεί στην 1^η αίτηση μερικής πληρωμής υλοποίησης του έργου.

ιγ) Στην περίπτωση φορέων που προέρχονται από άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε. τα ανωτέρω αναφερόμενα δικαιολογητικά απαιτείται να συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα.

ιδ) Όλα τα δικαιολογητικά πρέπει να έχουν εκδοθεί από τις αρμόδιες αρχές έως και την ημερομηνία οριστικοποίησης της αίτησης στήριξης στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα. Σε περίπτωση που κάποιο δικαιολογητικό δεν έχει υποβληθεί, λόγω καθυστέρησης του αρμοδίου φορέα για την έκδοσή του, τότε ο δυνητικός δικαιούχος μπορεί να υποβάλλει την αίτηση που έχει κατατεθεί στο φορέα, με την προϋπόθεση ότι αυτή έχει ημερομηνία προγενέστερη της ημερομηνίας οριστικοποίησης της αίτησης στήριξης. Ο δυνητικός δικαιούχος θα πρέπει να το προσκομίσει στον ΕΦ, πριν το πέρας της αξιολόγησης, στο πλαίσιο της διαδικασίας υποβολής συμπληρωματικών στοιχείων και διευκρινήσεων.

2. Αιτήσεις στήριξης στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά πεδία δεν είναι δυνατό να οριστικοποιηθούν. Εφόσον η αίτηση υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής.

3. Τα δικαιολογητικά της αίτησης στήριξης κατατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή και σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές περί τύπου και μεγέθους αρχείου που περιγράφονται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα. Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης στη διαδικτυακή εφαρμογή, η πληρότητα του ηλεκτρονικού φακέλου και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή της είναι αποκλειστική ευθύνη του αιτούντος. Με την υποβολή της αίτησης στήριξης, οι εν δυνάμει δικαιούχοι μέλη της Ε.Ο. αποδέχονται ότι τα στοιχεία του θα δημοσιοποιηθούν, σύμφωνα με το άρθρο 98 του Κανονισμού 2021/2116 και ενδέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας από τις αρχές ελέγχου και διερεύνησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Χώρας. Σε κάθε περίπτωση τηρούνται οι διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 και του Κανονισμού (ΕΕ) 2018/1725 και του ν. 4624/2019 (Α' 137) περί προστασίας των δεδομένων.

4. Οι αιτούντες/σες μπορούν να διορθώνουν την αίτηση στήριξης και τα συνυποβληθέντα δικαιολογητικά, εφόσον δεν έχει παρέλθει η καταληκτική ημερομηνία ηλεκτρονικής υποβολής αιτήσεων που προβλέπεται στη σχετική πρόσκληση, ακολουθώντας τη διαδικασία που προβλέπεται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα. Οι αιτούντες/σες δύναται να αποσύρουν την αίτηση στήριξης στο σύνολό της μετά από σχετικό αίτημά τους, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού 2022/1173. Η απόσυρση επαναφέρει τον αιτούντα στη θέση που βρισκόταν πριν υποβάλλει τα εν λόγω έγγραφα ή τμήματα των εν λόγω εγγράφων που αποσύρει.

5. Δεν γίνονται αποδεκτές και απορρίπτονται οι αιτήσεις των υποψηφίων στις εξής περιπτώσεις:

α. Αιτήσεις στήριξης που υποβάλλονται εκτός των χρονικών προθεσμιών που αναφέρονται ανωτέρω.

β. Αιτήσεις στήριξης στις οποίες δεν εμφανίζεται συμφωνία περιεχομένου αίτησης στήριξης με τα επισυναπτόμενα δικαιολογητικά με εξαίρεση τις περιπτώσεις που αφορούν μεμονωμένα υποβληθέντα υφιστάμενα δικαιολογητικά των οποίων οι ασυμφωνίες δικαιολογούνται ως προφανή σφάλματα, σύμφωνα με το άρθρο 24 της παρούσας.

γ. Αν διαπιστωθεί, δήλωση ψευδών στοιχείων στην αίτηση στήριξης ο δικαιούχος απορρίπτεται.

Λεπτομέρειες σχετικά με την υποβολή των αιτήσεων στήριξης καθώς και πληροφορίες αναφορικά με τα στοιχεία που πρέπει να περιλαμβάνονται σε αυτές περιγράφονται στη διαδικασία I.1.2 του ΣΔΕ και δύναται να εξειδικευτούν με σχετική εγκύκλιο του ΕΦ.

Άρθρο 14**Διοικητικός έλεγχος αιτήσεων στήριξης**

1. Σκοπός της διαδικασίας είναι η διασφάλιση της διαφάνειας και της ίσης μεταχείρισης των δυνητικών δικαιούχων κατά το διοικητικό έλεγχο (αξιολόγηση) των αιτήσεων στήριξης και η επιλογή από τον αρμόδιο ΕΦ των αιτήσεων που θα ενισχυθούν όπως αυτή αποτυπώνεται στη διαδικασία Ι.1.3 του ΣΔΕ., μέσω της συμπλήρωσης των αντίστοιχων ηλεκτρονικών φύλλων διοικητικού ελέγχου του κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος.
2. Με την ολοκλήρωση της υποβολής των αιτήσεων στήριξης από τους δυνητικούς δικαιούχους, διενεργείται διοικητικός έλεγχος (αξιολόγηση) από τον αρμόδιο ΕΦ, ο οποίος περιλαμβάνει την επαλήθευση των παρακάτω σημείων:
 - α. Της εμπρόθεσμης υποβολής της αίτησης στήριξης και της πληρότητας αυτής,
 - β. Της επιλεξιμότητας του δικαιούχου,
 - γ. Της τήρησης των όρων επιλεξιμότητας, των δεσμεύσεων και άλλων υποχρεώσεων,
 - δ. Της βαθμολόγησης των κριτηρίων επιλογής,
 - ε. Της επιλεξιμότητας των δαπανών,
 - στ. Της τεκμηρίωσης του εύλογου κόστους των υποβληθεισών δαπανών,
 - ζ. Της αποφυγής δημιουργίας τεχνητών συνθηκών ένταξης πράξης,
 - η. Της αποφυγής διπλής χρηματοδότησης σε σχήματα συνεργασίας που έχουν χρηματοδοτηθεί, χρηματοδοτούνται στο πλαίσιο υλοποίησης του ΠΑΑ 2014-2022 για το ίδιο αντικείμενο και δεν διαφοροποιούνται οι συνθήκες υλοποίησης.
 - θ. Τα ηλεκτρονικά φύλλα διοικητικού ελέγχου περιέχουν τα απαραίτητα σημεία ελέγχου, ώστε να επιτυγχάνεται ο πλήρης έλεγχος της επιλεξιμότητας της αίτησης, ο υπολογισμός της βαθμολογίας και ο καθορισμός της οικονομικής στήριξης.
2. Ο διοικητικός έλεγχος διενεργείται από αξιολογητές/αξιολογήτριες της ΕΥΕ ΠΑΑ, της ΕΥΕ Άμεσων Ενισχύσεων και Τομεακών Παρεμβάσεων, της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ, οι οποίοι/ες ορίζονται με Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών. Κάθε αίτηση στήριξης θα ελέγχεται διοικητικά από έναν/μία αξιολογητή/αξιολογήτρια.
3. Ο διοικητικός έλεγχος δύναται να διενεργείται και από εξωτερικό αξιολογητή/τρια ιδιώτη ο οποίος επιλέγεται ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.
4. Στις περιπτώσεις που οι ανωτέρω έλεγχοι διενεργούνται από αξιολογητές/τριες του/της εξωτερικού αξιολογητή/τριας ιδιώτη, τα παραδοτέα εξετάζονται από υπαλλήλους του ΕΦ ως προς την τήρηση της διαδικασίας αξιολόγησης, οι οποίοι συμπληρώνουν λίστα ελέγχου (check list) για κάθε

παραδοτέο που εξετάζουν. Επιπλέον διενεργούν δειγματοληπτικό έλεγχο και επί της αξιολόγησης φακέλων σε ποσοστό τουλάχιστον 5% επί των παραδοτέων του/της ιδιώτη αξιολογητή/τριας. Εάν διαπιστωθούν σφάλματα αξιολόγησης κατά τον δειγματοληπτικό έλεγχο, ο ΕΦ δύναται να επεκτείνει τον έλεγχο ανάλογα με τη βαρύτητα των σφαλμάτων.

5. Οι αξιολογητές/τριες που συμμετέχουν στο διοικητικό έλεγχο αξιολόγησης υποβάλλουν στον ΕΦ υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α`75) με την οποία δηλώνουν ότι στο πλαίσιο των καθηκόντων τους που σχετίζονται με τον διοικητικό έλεγχο αξιολόγησης των αιτήσεων στήριξης, δεν συμμετέχουν σε ελέγχους πράξεων που αφορούν σε δυνητικούς δικαιούχους με τους οποίους βρίσκονται ή διατηρούν σχέση που δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, δηλαδή σχέση από την οποία να έχουν προσωπικό, οικονομικό κυρίως, συμφέρον εξαρτώμενο από τους δυνητικούς δικαιούχους αυτούς, το οποίο δύναται να επηρεάσει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων τους με αθέμιτο τρόπο. Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που συμμετέχουν στην αξιολόγηση των αιτήσεων στήριξης τηρείται η εμπιστευτικότητα και ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α`75).

6. Κατά τη διενέργεια του διοικητικού ελέγχου οι αξιολογητές/τριες δύναται να ζητήσουν συμπληρωματικά δικαιολογητικά και διευκρινίσεις, τα οποία υποβάλλονται στον ΕΦ εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την επομένη παραλαβής του σχετικού εγγράφου ή ηλεκτρονικού μηνύματος. Επίσης, δύναται να πραγματοποιούνται διασταυρωτικοί έλεγχοι με τη χρήση βάσης δεδομένων.

7. Κάθε αξιολογητής/τρια συμπληρώνει το φύλλο διοικητικού ελέγχου και αιτιολογεί πλήρως τους λόγους έγκρισης, απόρριψης και βαθμολογίας. Ειδικότερα, στις περιπτώσεις απόρριψης απαιτείται η αναφορά της σχετικής νομικής βάσης.

8. Οι αιτήσεις στήριξης βαθμολογούνται σύμφωνα με τα κριτήρια επιλογής, όπως θα προσδιοριστούν αναλυτικά στην πρόσκληση.

9. Κατά την αξιολόγηση της αίτησης στήριξης εξετάζεται το επιχειρησιακό σχέδιο, καθώς και το συμφωνητικό συνεργασίας, ως αναπόσπαστα τμήματα αυτής.

10. Οι αξιολογητές/τριες συντάσσουν για κάθε αίτηση στήριξης ηλεκτρονικό Φύλλο Διοικητικού Ελέγχου (Αξιολόγησης) όπου:

α. Εξετάζουν εάν το αντικείμενο του προτεινόμενου έργου πληροί τους όρους επιλεξιμότητας της Παρέμβασης, εάν η αίτηση στήριξης με τα συνοδευτικά δικαιολογητικά έχει υποβληθεί εμπρόθεσμα και σύμφωνα με τα οριζόμενα στην πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εάν συμπεριλαμβάνει το συμφωνητικό συνεργασίας καθώς και το επιχειρησιακό σχέδιο.

β. Εξετάζουν το εύλογο κόστος των υποβληθεισών δαπανών προκειμένου να προσδιοριστεί η επιχορήγηση κατά τα προβλεπόμενα του άρθρου 83 του Κανονισμού.(ΕΕ) 2021/2115.

Οι αξιολογητές/τριες δύναται να προβούν σε περικοπή του προϋπολογισμού του έργου μετά από σχετική τεκμηρίωση. Ειδικότερα, η αξιολόγηση του εύλογου κόστους των δαπανών πραγματοποιείται με σύγκριση των διαφόρων προσφορών ή διασταυρωτικό έλεγχο προσφορών ομοειδών προϊόντων και τεχνικών προδιαγραφών άλλων πράξεων ή με αναζήτηση στο διαδίκτυο.

Ειδικά για τις αιτήσεις που απορρίπτονται ή εφόσον υπάρχει διαφοροποίηση από το αρχικά αιτούμενο ποσό στήριξης, πρέπει να αναφέρονται οι λόγοι και η νομική βάση της απόρριψης ή διαφοροποίησης. Με την έννοια «νομική βάση» νοείται η αναλυτική παραπομπή στο θεσμικό πλαίσιο της Παρέμβασης αναφέροντας στοιχεία όπως ο αριθμός απόφασης, το άρθρο, η παράγραφος, το εδάφιο.

11. Το πόρισμα των Αξιολογητών/τριών, σε κάθε περίπτωση, δεν αποτελεί ανάληψη δέσμευσης για τον ΕΦ μέχρι την οριστική έγκριση όλων των αιτήσεων στήριξης κάθε κύκλου της πρόσκλησης, η οποία πραγματοποιείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Ενωσιακών Πόρων και Υποδομών.

12. Οι υποψήφιοι/ες κάθε κύκλου πρόσκλησης επιλέγονται κατά απόλυτα φθίνουσα σειρά κατάταξης με βάση τη συνολική βαθμολογία τους.

13. Τα κριτήρια επιλογής και η ελάχιστη βαθμολογία είναι δυνατόν να τροποποιούνται μετά από έγκριση της Επιτροπής Παρακολούθησης του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 αλλά δεν τροποποιούνται κατά τη διάρκεια υποβολής και έγκρισης προτάσεων σε κάθε κύκλο της πρόσκλησης στις οποίες αυτή αναφέρεται.

14. Σε περίπτωση που ο αρμόδιος ΕΦ διαπιστώσει, σε οποιαδήποτε φάση του διοικητικού ελέγχου της αίτησης στήριξης, ότι μέλος της Ε.Ο. υπέβαλε μη ακριβή ή αναληθή στοιχεία, η αίτηση θα απορρίπτεται.

Άρθρο 15

Δημοσιοποίηση των καταστάσεων

1. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου (αξιολόγησης) των αιτήσεων στήριξης και με βάση το όριο της δημόσιας δαπάνης της πρόσκλησης, ο ΕΦ συντάσσει μέσω του κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος Πίνακες Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου με φθίνουσα σειρά βαθμολογίας ως εξής:

α. Πίνακας παραδεκτών αιτήσεων: Περιλαμβάνει τις επιλέξιμες αιτήσεις που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της πρόσκλησης (εν δυνάμει δικαιούχους).

β. Πίνακας παραδεκτών αιτήσεων – Μη Ενισχυόμενων: Περιλαμβάνει τις επιλέξιμες αιτήσεις που δεν καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της πρόσκλησης.

γ. Πίνακας μη παραδεκτών αιτήσεων: Περιλαμβάνει τις μη επιλέξιμες αιτήσεις (απορριπτόμενους/νες).

2. Αν η δημόσια δαπάνη του συνόλου των υποβληθεισών αιτήσεων της πρόσκλησης υπερκαλύπτεται από τη δημόσια δαπάνη της πρόσκλησης, ο ΕΦ μπορεί να εντάσσει τους δικαιούχους στους εν λόγω πίνακες, εφόσον συγκεντρώσουν την ελάχιστη απαιτούμενη βαθμολογία, χωρίς να αναμένεται η συνολική κατάταξη αυτών.

3. Σημειώνεται ότι σε περίπτωση ισοβαθμίας αιτήσεων στήριξης ορίζονται για την απόλυτη κατάταξή τους, κατά σειρά βαρύτητας, τα κριτήρια επιλογής που καθορίζονται στην πρόσκληση. Όποια από τις ισοβαθμούσες αιτήσεις στήριξης

καλύπτει τα περισσότερα από τα αναφερόμενα κριτήρια, κατατάσσεται υψηλότερα στη γενική κατάταξη με βάση το ισχυρότερο κριτήριο.

4. Οι Πίνακες Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου αναρτώνται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και στην ιστοσελίδα www.agrotikianartixi.gr.

5. Ενδιαφερόμενος/νοι που περιλαμβάνεται στον πίνακα παραδεκτών αιτήσεων και δεν επιθυμεί την ένταξή του/της, οφείλει να το δηλώσει εγγράφως, μέσα σε δέκα (10) εργάσιμες ημέρες από την ημερομηνία ανάρτησης των Πινάκων Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». Στην περίπτωση αυτή, ο Πίνακας παραδεκτών αιτήσεων επικαιροποιείται με τον πρώτο επιλαχόντα και μέχρι του ορίου πιστώσεων για ανάληψη νομικών δεσμεύσεων της περιόδου ένταξης. Η συμπερίληψη των επιλαχόντων στον πίνακα παραδεκτών αιτήσεων γίνεται με βάση τη σειρά κατάταξής τους, όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα βαθμολόγησης του/της αξιολογητή/τριας.

6. Με ευθύνη του ΕΦ αποστέλλεται σχετικό έγγραφο στους απορριπτόμενους/νες (μη παραδεκτές αιτήσεις), με πλήρη αιτιολόγηση του λόγου απόρριψης, για να λάβουν γνώση.

7. Με ευθύνη του ΕΦ τηρείται σχετικό αρχείο.

Άρθρο 16

Υποβολή ενδικοφανούς προσφυγής

1. Οι υποψήφιοι/ες έχουν το δικαίωμα υποβολής, ενώπιον του ΕΦ, ενδικοφανούς προσφυγής με την έννοια του άρθρου 25 του ν.2690/1999, εφεξής «προσφυγή» κατά των Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την επομένη της ημερομηνίας αυτού στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ».

2. Με το έγγραφο του Πίνακα Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου, που αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» γίνεται μνεία της δυνατότητας των ενδιαφερομένων για την υποβολή της προσφυγής.

3. Η προσφυγή υποβάλλεται ηλεκτρονικά μέσω κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος. Εφόσον η προσφυγή υποβληθεί επιτυχώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης, από την οποία τεκμαίρεται το εμπρόθεσμο της υποβολής. Τα κατά περίπτωση σχετικά στοιχεία και δικαιολογητικά τεκμηρίωσης της προσφυγής επισυνάπτονται σε ηλεκτρονική μορφή σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές περί τύπου και μεγέθους αρχείου εντός του κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος.

4. Η εξέταση των προσφυγών γίνεται από Τριμελείς Επιτροπές Ενδικοφανών Προσφυγών. Τα μέλη των επιτροπών είναι υπάλληλοι των Ειδικών Υπηρεσιών του ΥΠΑΑΤ με οποιαδήποτε σχέση εργασίας δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ. Η συγκρότηση των επιτροπών γίνεται με απόφαση του οργάνου που προΐσταται του ΕΦ, στην οποία καθορίζονται τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη, το έργο, οι αρμοδιότητες τους καθώς και κάθε απαραίτητη λεπτομέρεια για τη λειτουργία τους. Υπάλληλος του ΕΦ κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ ή και ο/η εξωτερικός/η

αξιολογητής/τρια ιδιώτης ο οποίος επιλέγεται ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος, εισηγείται στην εκάστοτε Τριμελή Επιτροπή Ενδικοφανών Προσφυγών επί της προσφυγής συντάσσοντας αιτιολογημένο πόρισμα. Σε κάθε περίπτωση εξασφαλίζεται ότι ο/η αξιολογητής που λειτούργησε ως αξιολογητής/τρια της αίτησης στήριξης δεν συμμετέχει στη διαδικασία εξέτασης της προσφυγής. Ο ΕΦ επικαιροποιεί τους Πίνακες Αποτελεσμάτων Διοικητικού Ελέγχου σύμφωνα με την απόφαση Επιτροπής. Σε περίπτωση απόρριψης της προσφυγής εκδίδεται σχετικό έγγραφο ενημέρωσης από τον ΕΦ. Οι επικαιροποιημένοι Πίνακες αναρτώνται στο Πρόγραμμα “ΔΙΑΥΓΕΙΑ” και στην ιστοσελίδα www.agrotikianartixi.gr.

5. Οι αξιολογητές/τριες που συμμετέχουν στο διοικητικό έλεγχο της ενδικοφανούς προσφυγής υποβάλλουν στον ΕΦ υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α`75) με την οποία δηλώνουν ότι στο πλαίσιο των καθηκόντων τους που σχετίζονται με τον διοικητικό έλεγχο των ενδικοφανών προσφυγών, δεν συμμετέχουν σε ελέγχους πράξεων που αφορούν σε δυνητικούς δικαιούχους με τους οποίους βρίσκονται ή διατηρούν σχέση που δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, δηλαδή σχέση από την οποία να έχουν προσωπικό, οικονομικό κυρίως, συμφέρον εξαρτώμενο από τους δυνητικούς δικαιούχους αυτούς, το οποίο δύναται να επηρεάσει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων τους με αθέμιτο τρόπο. Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που συμμετέχουν στην αξιολόγηση των ενδικοφανών προσφυγών τηρείται η εμπιστευτικότητα και ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του Ν. 1599/1986 (Α`75).

Άρθρο 17

Αποφάσεις ένταξης πράξης

Το όργανο που προΐσταται του ΕΦ εκδίδει Απόφαση Ένταξης Πράξεων για τις επιλέξιμες αιτήσεις που καλύπτονται από τον προϋπολογισμό της πρόσκλησης μετά από σχετική εισήγηση του αρμόδιου ΕΦ και σύμφωνα με τη διαδικασία Ι.1.4. «Ένταξη πράξεων» που περιγράφεται στο ΣΔΕ, όπως ισχύει. Η εν λόγω Απόφαση περιλαμβάνει κάθε εντασσόμενη πράξη (δικαιούχο – Ε.Ο.) και τα στοιχεία κάθε μέλους της Ε.Ο.

1. Η Απόφαση Ένταξης περιλαμβάνει κατ' ελάχιστον τους εντασσόμενους δικαιούχους και τα βασικά στοιχεία των αντίστοιχων πράξεων και ειδικά τα εξής:
 - α. Κωδικός καταχώρησης,
 - β. Επωνυμία Ε.Ο.,
 - γ. Τίτλος πράξης,
 - δ. Συνολικός Επιλέξιμος Προϋπολογισμός,
 - ε. Στοιχεία των μελών που απαρτίζουν την Ε.Ο. (Επωνυμία, επιμερισμός συνολικού προϋπολογισμού),

στ. Λοιπές υποχρεώσεις/δεσμεύσεις του δικαιούχου. Η απόφαση θα παραπέμπει στην αίτηση στήριξης, το επιχειρησιακό σχέδιο και το συμφωνητικό συνεργασίας, όπως αυτά έχουν υποβληθεί από το δικαιούχο στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα και διαμορφωθεί κατά το διοικητικό έλεγχο της αίτησης στήριξης.

2. Ο συνολικός επιλέξιμος προϋπολογισμός της πράξης δεν δύναται να αυξηθεί σε καμία περίπτωση.
3. Ο Δικαιούχος οφείλει να τηρεί το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης της πράξης, όπως αυτό ορίζεται στην αίτηση στήριξης και στο συμφωνητικό συνεργασίας. Στην περίπτωση που το παραπάνω χρονοδιάγραμμα παρεκκλίνει από το χρόνο υλοποίησης της πράξης που αναφέρεται στην αίτηση στήριξης και στο συμφωνητικό συνεργασίας, τότε ο δικαιούχος υποβάλλει στην αρμόδια Υπηρεσία αίτημα τροποποίησης πλήρως αιτιολογημένο.
4. Η Απόφαση Ένταξης αναρτάται στο Πρόγραμμα “ΔΙΑΥΓΕΙΑ”, στον ιστοχώρο του ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027 (www.agrotikianaptixi.gr), και στο www.minagric.gr Η Απόφαση Ένταξης, η οποία επέχει θέση σύμβασης, κοινοποιείται στον Διευκολυντή/ντρια Καινοτομίας με ηλεκτρονικό μήνυμα στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που αυτός έχει δηλώσει στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα με ευθύνη του ΕΦ.
5. Ως ημερομηνία ανάληψης νομικής δέσμευσης για τη στήριξη της πράξης που περιλαμβάνεται σε αυτήν νοείται η ημερομηνία έκδοσης της απόφασης ένταξης. Ο/Η δικαιούχος έχει τη δυνατότητα να ξεκινήσει την υλοποίηση της πράξης πριν την έκδοση της απόφασης ένταξης του στην Παρέμβαση και συγκεκριμένα στο χρονικό διάστημα που μεσολαβεί από την οριστική ηλεκτρονική υποβολή της αίτησης στήριξης στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα, μέχρι την έκδοση της απόφασης ένταξης από τον αρμόδιο ΕΦ με δική του ευθύνη, χωρίς να υποχρεώνει αυτόν με οποιονδήποτε τρόπο στην έκδοση της εν λόγω απόφασης.
6. Η Απόφαση Ένταξης πράξεων αποτελεί την πρόταση εγγραφής τους στο Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ), οπότε μετά την έκδοση και την οριστικοποίηση των στοιχείων της στο ΟΠΣΚΑΠ, δημιουργείται ηλεκτρονική πρόταση εγγραφής στο ΠΔΕ. Η οριστική εγγραφή της πράξης στο ΠΔΕ γίνεται σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις».

Άρθρο 18

Τροποποιήσεις πράξεων

1. Η τροποποίηση της πράξης πραγματοποιείται, σύμφωνα με τη διαδικασία Ι.1.6. «Τροποποίηση Πράξης», όπως περιγράφεται στο ΣΔΕ.
2. Η διαπίστωση της ανάγκης τροποποίησης της πράξης μπορεί να προκύψει:
 - α) Κατόπιν αιτήματος του δικαιούχου οποτεδήποτε πριν τη λήξη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης ή το τελικό αίτημα πληρωμής, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι τροποποίησης / μεταβολής της πράξης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της. Το αίτημα καταχωρείται ηλεκτρονικά στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα μαζί με τα απαραίτητα δικαιολογητικά σε ηλεκτρονική

μορφή σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές περί τύπου και μεγέθους αρχείου που περιγράφονται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα, λαμβάνοντας μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης.

β) Από τον ΕΦ ή από τον/την εξωτερικό αξιολογητή/τρια ιδιώτη, όταν κατά τη διαδικασία ελέγχου της πράξης (μετά από οριστικοποιημένο πόρισμα της επιτόπιας επίσκεψης ή διοικητικού ελέγχου) ή κατά τη διαδικασία παρακολούθησης της πορείας υλοποίησής της, διαπιστώνονται αλλαγές στα στοιχεία της πράξης, όπως αυτά αποτυπώνονται στην απόφαση ένταξης ή αποκλίσεις/εμπλοκές στην υλοποίησή της.

3. Ο μέγιστος αριθμός αιτημάτων τροποποιήσεων ορίζεται σε τέσσερις (4), όταν πρόκειται για τροποποιήσεις μείζονος σημασίας, ενώ δεν υπάρχει αριθμητικός περιορισμός στα αιτήματα για τροποποιήσεις ήσσονος σημασίας όπως οι τροποποιήσεις που δεν επηρεάζουν τους όρους ένταξης ή/και τους στόχους / σκοπούς ή/και τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής της πράξης ή και λόγω προφανών σφαλμάτων

4. Με εγκύκλιο του ΕΦ, παρέχονται πληροφορίες και διευκρινήσεις αναφορικά με τη διαδικασία τροποποιήσεων πράξεων της Παρέμβασης Π3-77-3.1, και θα προσδιορίζονται ενδεικτικά:

i) Οι κατηγορίες τροποποιήσεων, οι οποίες θα διαχωριστούν σε ήσσονος και μείζονος.

ii) Η διαδικασία υποβολής του αιτήματος τροποποίησης.

iii) Η διαδικασία αξιολόγησης του αιτήματος τροποποίησης καθώς και άλλα τεχνικά ζητήματα.

5. Δεν γίνονται αποδεκτά αιτήματα για τροποποιήσεις και μεταβολές στις περιπτώσεις όπου:

α) Δεν τηρούνται οι όροι της σχετικής Πρόσκλησης ειδικά όσον αφορά στους όρους και προϋποθέσεις ένταξης και τα κριτήρια επιλεξιμότητας.

β) Έχουν ως αποτέλεσμα αλλαγή στη βαθμολογία του δικαιούχου, με τη νέα βαθμολογία να πέφτει κάτω από το ελάχιστο όριο βαθμολογίας ή κάτω από τη βαθμολογία του τελευταίου δικαιούχου.

γ) Δεν υπάρχει αιτιολόγηση του αιτήματος τροποποίησης ή μεταβολής.

6. Η εξέταση του αιτήματος γίνεται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα από τον ΕΦ ή/και από εξωτερικό αξιολογητή/τρια ιδιώτη και μπορεί να οδηγεί:

α) Σε αποδοχή του αιτήματος με αλλαγή των σχετικών στοιχείων της πράξης και ενδεχόμενη τροποποίηση της Απόφασης Ένταξης.

β) Σε απόρριψη του αιτήματος, εφόσον αυτή αποκλίνει από τα οριζόμενα στην παρ. 4 του παρόντος. Η μη αποδοχή του αιτήματος τροποποίησης της πράξης, δύναται να οδηγήσει σε ανάκληση της Απόφασης Ένταξης και σε διαδικασία ανάκτησης αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

7. Η τροποποίηση πράξης εξετάζεται από αξιολογητή/τρια και ο/η οποίος/α ενημερώνει με ηλεκτρονικό μήνυμα τον/την δικαιούχο για την αποδοχή ή μη του αιτήματος του.

8. Η τροποποίηση πράξης δύναται να διενεργείται και από εξωτερικό αξιολογητή/τρια ιδιώτη ο οποίος επιλέγεται ύστερα από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος.
9. Στις περιπτώσεις που οι ανωτέρω έλεγχοι διενεργούνται από εξωτερικό/ή αξιολογητή/τρια ιδιώτη, τα παραδοτέα εξετάζονται από υπαλλήλους του ΕΦ ως προς την τήρηση της διαδικασίας αξιολόγησης, οι οποίοι συμπληρώνουν λίστα ελέγχου (check list) για κάθε παραδοτέο που εξετάζουν. Επιπλέον διενεργούν δειγματοληπτικό έλεγχο και επί της αξιολόγησης φακέλων σε ποσοστό τουλάχιστον 5% επί των παραδοτέων του/της ιδιώτη αξιολογητή/τριας. Εάν διαπιστωθούν σφάλματα αξιολόγησης κατά τον δειγματοληπτικό έλεγχο, ο ΕΦ δύναται να επεκτείνει τον έλεγχο ανάλογα με τη βαρύτητα των σφαλμάτων.
10. Οι αξιολογητές/τριες που συμμετέχουν στο διοικητικό έλεγχο αξιολόγησης τροποποίησης υποβάλλουν στον ΕΦ υπεύθυνη δήλωση του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α`75) με την οποία δηλώνουν ότι στο πλαίσιο των καθηκόντων τους που σχετίζονται με τον διοικητικό έλεγχο αξιολόγησης τροποποιήσεων των αιτήσεων στήριξης, δεν συμμετέχουν σε ελέγχους πράξεων που αφορούν σε δυνητικούς δικαιούχους με τους οποίους βρίσκονται ή διατηρούν σχέση που δύναται να χαρακτηριστεί ως σύγκρουση συμφερόντων, δηλαδή σχέση από την οποία να έχουν προσωπικό, οικονομικό κυρίως, συμφέρον εξαρτώμενο από τους δυνητικούς δικαιούχους αυτούς, το οποίο δύναται να επηρεάσει την αμερόληπτη εκτέλεση των καθηκόντων τους με αθέμιτο τρόπο. Επιπλέον, εξασφαλίζεται ότι για τα άτομα που συμμετέχουν στην αξιολόγηση των τροποποιήσεων των αιτήσεων στήριξης τηρείται η εμπιστευτικότητα και ότι δεν υφίσταται σύγκρουση συμφερόντων, μέσω υποβολής υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν. 1599/1986 (Α`75).
11. Στην περίπτωση που το αίτημα τροποποίησης πραγματοποιηθεί πριν την τελική αίτηση πληρωμής, η εξέταση του αιτήματος τροποποίησης πραγματοποιείται πριν την εξέταση της τελικής αίτησης πληρωμής. Η απόφαση τροποποίησης εκδίδεται πριν την αναγνώριση και εκκαθάριση της τελικής αίτησης πληρωμής.
12. Τα αιτήματα τροποποιήσεων πράξης καταχωρίζονται από το/τη Δικαιούχο στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα. Με ευθύνη του ΕΦ ή και του/της εξωτερικού/κης αξιολογητή/τριας ιδιώτη, ο διοικητικός έλεγχος και τα αποτελέσματα εξέτασης των αιτημάτων τροποποίησης (αποδοχή, απόρριψη, έκδοσης νέας απόφασης ένταξης, κ.λπ.) καταχωρίζονται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα.
13. Με βάση το αποτέλεσμα της εξέτασης ο ΕΦ προβαίνει σε τροποποίηση της απόφασης ένταξης εφόσον απαιτείται.

Άρθρο 19

Ανάκληση ένταξης πράξης

1. Σε περίπτωση τεκμηριωμένης αδυναμίας εκτέλεσης ή τήρησης των όρων της απόφασης ένταξης της πράξης, γίνεται ανάκληση πράξης σύμφωνα με τη διαδικασία 1.1.5. «Ανάκληση ένταξης πράξης», όπως περιγράφεται στο ΣΔΕ. Η απόφαση ένταξης της πράξης ανακαλείται στις κάτωθι περιπτώσεις:

1.1 Ανάκληση πράξης με αίτημα του δικαιούχου: Πραγματοποιείται οποιαδήποτε στιγμή πριν τη λήξη του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης, με υποβολή αιτήματος, σε εφαρμογή του άρθρου 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1173, στο οποίο αναλύονται οι λόγοι αδυναμίας εκτέλεσης της πράξης σύμφωνα με τους όρους ένταξής της. Το αίτημα ανάκλησης, συνοδευόμενο με τα σχετικά δικαιολογητικά, υποβάλλεται από το/τη Διευκολυντή/ντρια Καινοτομίας στον ΕΦ, στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα.

1.2 Απένταξη από τον ΕΦ:

1.2.1. Όταν κατά τη διαδικασία παρακολούθησης και ελέγχου της πορείας υλοποίησης της πράξης διαπιστώνονται σοβαρές αποκλίσεις από τους συμβατικούς όρους της Απόφασης Ένταξης.

1.2.2. Ύστερα από διαπιστωμένη απάτη με βάση απόφαση αρμόδιας δικαστικής αρχής.

1.2.3. Εφόσον έχει τεθεί η πράξη σε καθεστώς επιτήρησης και ο δικαιούχος δεν έχει συμμορφωθεί εντός ορισμένης προθεσμίας με τις οδηγίες προειδοποιητικής επιστολής που του έχει αποσταλεί.

2. Στις περιπτώσεις που απαιτείται, ο ΕΦ σύμφωνα με το άρθρο 37 του ν. 4914/2022, θέτει την πράξη σε καθεστώς επιτήρησης με αποστολή προειδοποιητικής επιστολής στο/στη δικαιούχο στην οποία προσδιορίζονται οι αποκλίσεις και καθορίζονται διορθωτικά μέτρα και περίοδος συμμόρφωσης ανάλογα με την περίπτωση. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης του/της δικαιούχου με αυτά ή σε κάθε άλλη περίπτωση, ο ΕΦ εισηγείται την ανάκληση της ένταξης της πράξης ή της τροποποίησης της Απόφασης Ένταξης.

3. Η σχετική απόφαση ανάκλησης ένταξης της πράξης εκδίδεται από το όργανο που προΐσταται του ΕΦ. Το σχέδιο της απόφασης ανάκλησης ένταξης δύναται να παράγεται από το πληροφοριακό σύστημα.

4. Στην περίπτωση που για την συγκεκριμένη πράξη, έχει καταβληθεί πληρωμή, τότε γίνεται ανάκτηση του ποσού σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, εκτός περιπτώσεων ανωτέρας βίας ή εξαιρετικών περιστάσεων, σύμφωνα με το άρθρο 59 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116.

5. Με ευθύνη του ΕΦ, η απόφαση ανάκλησης αναρτάται στο πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ». καταχωρίζεται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα και κοινοποιείται στον Διευκολυντή/ντρια Καινοτομίας μέσω αποστολής ηλεκτρονικού μηνύματος στη διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει.

Άρθρο 20**Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης πράξεων**

1. Ο δικαιούχος οφείλει να ολοκληρώσει το οικονομικό και φυσικό αντικείμενο της πράξης, σύμφωνα με το χρονοδιάγραμμα της απόφασης ένταξης, καθώς και να έχει υποβάλει οριστικοποιημένο τελικό αίτημα πληρωμής στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα, όχι αργότερα από τους τρεις μήνες πριν τη λήξη της προγραμματικής περιόδου. Η μη τήρηση της εν λόγω προθεσμίας, επιφέρει την ανάκληση ένταξης της πράξης αυτομάτως, από τον αρμόδιο ΕΦ, αν έχει καταβληθεί δημόσια δαπάνη, αυτή επιστρέφεται εντόκως, από τον δικαιούχο της πράξης, με την διαδικασία των αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.

2. Σε περιπτώσεις μη υπαιτιότητας του δικαιούχου (π.χ. ανωτέρα βία, ιατρικούς λόγους, καθυστερήσεις παραλαβής εξοπλισμού κ.λπ.), το εγκεκριμένο χρονοδιάγραμμα μπορεί να παραταθεί μετά από αίτημα του δικαιούχου, και τη σύμφωνη γνώμη του ΕΦ, με την προϋπόθεση ότι η εκκαθάριση και εκταμίευση της πράξης πραγματοποιούνται σύμφωνα με τους κανονιστικούς όρους.

Άρθρο 21**Αίτηση πληρωμής – προκαταβολής**

Για την καταβολή των οικονομικών ενισχύσεων της Παρέμβασης Π3-77-3.1 υποβάλλεται σχετική αίτηση πληρωμής, σύμφωνα με τη διαδικασία Ι.4.1. «Υποβολή αίτησης πληρωμής» όπως περιγράφεται στο ΣΔΕ.

Ο/Η δικαιούχος, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 44 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 και λαμβάνοντας υπόψη το άρθρο 22 της υπ' αριθ. 3506/18.12.2023 απόφασης σχετικά με τους εθνικούς κανόνες επιλεξιμότητας δαπανών για τις παρεμβάσεις αγροτικής ανάπτυξης του Στρατηγικού Σχεδίου για την Κοινή Αγροτική Πολιτική 2023-2027 (ΣΣ ΚΑΠ), μετά την ένταξη της πράξης του, έχει δικαίωμα να αιτηθεί στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή/και στον εξουσιοδοτημένο φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα, χορήγηση προκαταβολής.

Για τη λήψη της προκαταβολής ο/η δικαιούχος υποχρεούται να προσκομίσει εγγυητική επιστολή αορίστου χρόνου υπέρ του Οργανισμού Πληρωμών ΟΠΕΚΕΠΕ από ελληνικό τραπεζικό ίδρυμα, η οποία αντιστοιχεί σε ποσοστό 100% του αιτούμενου ποσού και να τηρεί έντοκο διακριτό τραπεζικό λογαριασμό στο ελληνικό τραπεζικό ίδρυμα που εξέδωσε την απαιτούμενη ισόποση εγγυητική επιστολή στον οποίο κατατίθεται το ποσό της προκαταβολής και μέσω του οποίου διενεργούνται συναλλαγές που αφορούν αποκλειστικά την υλοποίηση της αίτησης στήριξης.

Η εκκαθάριση της αίτησης προκαταβολής και η αντίστοιχη αποδέσμευση της εγγυητικής επιστολής δύναται να είναι τμηματική, σύμφωνα με τις επιλέξιμες τιμολογηθείσες δαπάνες που αντιστοιχούν στην ανάλωση του ποσού της. Στα αιτήματα πληρωμής, που έπονται της προκαταβολής, θα πρέπει να γίνει ολική

απόσβεση της προκαταβολής και να επιστραφούν άμεσα στον ΕΛΕΓΕΠ οι παραγόμενοι τόκοι, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η αποδέσμευση της εγγυητικής.

Στην περίπτωση που ο/η δικαιούχος δεν αναλώσει το σύνολο της χορηγηθείσας προκαταβολής, το αδιάθετο ποσό επιστρέφεται άμεσα και το εναπομείναν ποσό της εγγυητικής επιστολής αποδεσμεύεται πλήρως.

1. Ειδικότερα μετά την απόφαση ένταξης :

1.1 Ο/Η Διευκολυντής/τρια Καινοτομίας υποβάλλει αίτηση πληρωμής, για τις δαπάνες ίδρυσης της Ε.Ο. συνολικού ποσού 5.000 €, το οποίο καταβάλλεται εξ' ολοκλήρου στον Διευκολυντή/ντρια Καινοτομίας. Για τις περιπτώσεις που ο/η Διευκολυντής/τρια Καινοτομίας είναι εκπρόσωπος φορέα που έχει νομική μορφή το ποσό καταβάλλεται στον φορέα.

1.2 Για τη χορήγηση προκαταβολής είναι απαραίτητο να υποβληθεί από το/τη Διευκολυντή/ντρια Καινοτομίας, για τα μέλη της Ε.Ο. που επιθυμούν προκαταβολή, αίτηση λήψης προκαταβολής προς τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή/και στον εξουσιοδοτημένο φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα. Το αίτημα θα αφορά στη λήψη προκαταβολής έως και το 50% επί της δαπάνης που αναλογεί στο μέλος και για το ποσό αυτό θα προσκομίζεται η αντίστοιχη κατά τα προβλεπόμενα ανωτέρω εγγυητική. Σε κάθε περίπτωση το συνολικό αιτούμενο ποσό δεν πρέπει να ξεπερνά το 50% του συνολικού ποσού της ενίσχυσης.

Η προκαταβολή καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στο λογαριασμό του κάθε μέλους της Ε.Ο. και ανάλογα με τη συμμετοχή του στον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του έργου και το σχετικό αίτημα.

2. Στη συνέχεια και για την υλοποίηση του πιλοτικού έργου, ο/η Διευκολυντής/τρια Καινοτομίας μπορεί να υποβάλει τρία (3) αιτήματα πληρωμής. Κάθε αίτημα πληρωμής (εκτός της περίπτωσης 1.1, του παρόντος άρθρου) συνοδεύεται από τη βεβαίωση / έκθεση του ορκωτού λογιστή / ελεγκτή για την πιστοποίηση του οικονομικού αντικειμένου (δαπανών) του έργου (σύμφωνα με το συνημμένο υπόδειγμα της Πρόσκλησης).

3. Σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός δώδεκα (12) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της Απόφασης Ένταξης, ο/η Διευκολυντής/ντρια Καινοτομίας θα πρέπει να υποβάλει στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή στον εξουσιοδοτημένο φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα, αίτηση μερικής πληρωμής με βάση την πρόοδο υλοποίησης του πιλοτικού έργου (δεν αφορά την αίτηση πληρωμής της παρ.1.1 για την ίδρυση της Ε.Ο.). Η πρώτη αίτηση μερικής πληρωμής υλοποίησης του έργου γίνεται δεκτή εφόσον αφορά υλοποίηση προϋπολογισμού που δεν υπολείπεται του 20% του συνολικού εγκεκριμένου προϋπολογισμού. Σε περίπτωση αδυναμίας υποβολής της αίτησης πληρωμής εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος και προϋπολογισμού, ανακαλείται η απόφαση ένταξης στο πρόγραμμα.

4. Η αίτηση τελικής πληρωμής μπορεί να υποβληθεί έως και τρεις (3) μήνες μετά την ολοκλήρωση του επιχειρησιακού σχεδίου (φυσικού αντικειμένου). Η αποπληρωμή των δικαιούχων στο πλαίσιο της υλοποίησης του πιλοτικού έργου, θα

πραγματοποιείται εφόσον πιστοποιηθεί η ορθή υλοποίηση του φυσικού και οικονομικού αντικειμένου του έργου και έχει πραγματοποιηθεί η υποχρεωτική ενέργεια διάδοσης των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού τους σχεδίου. Με εγκύκλιο της ΕΥΕ ΠΑΑ εξειδικεύονται οι λεπτομέρειες σχετικά με τη διάχυση των αποτελεσμάτων.

5. Κάθε αίτηση πληρωμής αφορά στο συνολικό ποσό που αιτείται ο/η Διευκολυντής/τρια Καινοτομίας ανά δόση σε σχέση με τον εγκεκριμένο επιλέξιμο προϋπολογισμό. Το συνολικό αυτό ποσό επιμερίζεται στα ποσά που αντιστοιχούν σε κάθε μέλος της Ε.Ο. για τη συγκεκριμένη δόση, όπως προκύπτει από το μεταξύ τους συμφωνητικό συνεργασίας, την αίτηση στήριξης και την απόφαση ένταξης.

6. Κάθε αίτηση πληρωμής συνοδεύεται από έκθεση προόδου του φυσικού αντικειμένου και τα προβλεπόμενα για την ελεγχόμενη χρονική περίοδο ολοκληρωθέντα παραδοτέα. Η έκθεση προόδου της τελικής αίτησης πληρωμής περιλαμβάνει επίσης τις δράσεις που έχουν πραγματοποιηθεί για τη διάδοση των αποτελεσμάτων του επιχειρησιακού σχεδίου μέσω του Εθνικού Δικτύου ΚΑΠ και μέσω του Ευρωπαϊκού Δικτύου ΚΑΠ

7. Η αίτηση πληρωμής επέχει θέση υπεύθυνης δήλωσης του άρθρου 8 του ν.1599/1986 (Α'75) για τα στοιχεία που αναφέρονται σε αυτήν.

8. Η αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής υποβάλλεται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα. Η ορθή καταχώρηση και υποβολή της αίτησης πληρωμής ή προκαταβολής στη διαδικτυακή εφαρμογή του κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος, η πληρότητα αυτής και η εμπρόθεσμη οριστικοποίησή της είναι της αποκλειστικής ευθύνης του αιτούντος. Αιτήσεις πληρωμής ή προκαταβολής στις οποίες δεν έχουν συμπληρωθεί όλα τα υποχρεωτικά προς συμπλήρωση πεδία στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα δεν θα είναι δυνατό να υποβληθούν καθώς δεν θα κρίνονται πλήρεις.

9. Εφόσον η αίτηση πληρωμής ή προκαταβολής υποβληθεί οριστικώς, λαμβάνει μοναδικό κωδικό και ημερομηνία οριστικοποίησης από το κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα.

10. Με την υποβολή της αίτησης πληρωμής στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή στον εξουσιοδοτημένο φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα, οι αιτούντες αποδέχονται την περαιτέρω επεξεργασία από τις αρμόδιες υπηρεσίες των προσωπικών δεδομένων, συμπεριλαμβανομένων και των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η τήρηση της νομοθεσίας περί προστασίας δεδομένων.

11. Γίνεται δεκτή η εμπρόθεσμη (πριν την έναρξη της διαδικασίας διοικητικού ελέγχου της αίτησης πληρωμής ή προκαταβολής) ανάκληση ή τροποποίηση για διόρθωση προφανών σφαλμάτων.

12. Μετά την οριστική υποβολή της αίτησης πληρωμής ή προκαταβολής και των σχετικών δικαιολογητικών στο πληροφοριακό σύστημα αρχίζει ο διοικητικός έλεγχος αυτής.

13. Υπάρχει δυνατότητα υποβολής τελικής αίτησης πληρωμής και ολοκλήρωσης μιας πράξης με μικρότερο οικονομικό αντικείμενο, τηρώντας όμως σε κάθε περίπτωση τις δεσμεύσεις, συμβατικούς όρους και λοιπές προϋποθέσεις της παρούσας.

14. Προκειμένου μία δαπάνη να θεωρηθεί επιλέξιμη θα πρέπει το αντίστοιχο παραστατικό να έχει εξοφληθεί μετά την ημερομηνία επιλεξιμότητας των δαπανών και πριν από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης πληρωμής.

15. Σε περίπτωση που στην Ε.Ο. συμμετέχει μέλος με έδρα σε άλλο κράτος – μέλος της Ε.Ε. και πραγματοποιεί δαπάνες στη χώρα αυτή ή οι δαπάνες που πραγματοποιούνται από οποιοδήποτε μέλος της Ε.Ο. αφορούν σε παραστατικά που εκδίδονται σε χώρα του εξωτερικού, τότε οι δαπάνες καθίστανται επιλέξιμες μόνο ως προς την καθαρή αξία αυτών χωρίς να λαμβάνεται υπόψη οποιοδήποτε ποσό αφορά σε φόρο ή άλλη δαπάνη που δεν αφορά στην επιλεξιμότητα της Παρέμβασης.

15. Η διαδικασία της πληρωμής θα καθοριστεί, με την εγκύκλιο πληρωμών του ΟΠΕΚΕΠΕ.

16. Στη τελική αίτηση πληρωμής θα πρέπει να προσκομιστούν τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τις ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για τη **δημοσιότητα των αποτελεσμάτων του έργου**.

17. Τα δικαιολογητικά του αιτήματος πληρωμής κατατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή και σύμφωνα με τις τεχνικές προδιαγραφές περί τύπου και μεγέθους αρχείου που περιγράφονται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα.

α. Οι δαπάνες του έργου είναι επιλέξιμες εφόσον, μεταξύ άλλων, συμμορφώνονται προς τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής και εργατικής νομοθεσίας.

β. Ο δικαιούχος υποχρεούται στην τήρηση ξεχωριστής λογιστικής μερίδας ή επαρκούς λογιστικής κωδικοποίησης για την πράξη στην οποία θα καταχωρίζονται όλες οι σχετικές δαπάνες και επιχορηγήσεις του πιλοτικού έργου. Σε περίπτωση μη τήρησης ξεχωριστής λογιστικής μερίδας θα πρέπει να είναι διακριτό το σύνολο των δαπανών του έργου.

γ. Δεν επιτρέπεται κατακερματισμός της δαπάνης που οδηγεί σε αποφυγή των υποχρεώσεων για τους αποδεκτούς τρόπους εξόφλησης (δηλαδή δεν επιτρέπεται έκδοση μεγαλύτερου αριθμού τιμολογίων με σκοπό την μετάπτωση σε κατηγορία για την οποία η εξόφληση των δαπανών αυτών προβλέπεται να γίνεται με μετρητά).

δ. Δεν είναι επιτρεπτή η εξόφληση προμηθευτή μέσω λογαριασμών και παραστατικών των εταίρων /μετόχων της δικαιούχου επιχείρησης. Για να είναι επιλέξιμες οι δαπάνες οργάνων & εξοπλισμού θα πρέπει τα επιχορηγούμενα πάγια (υλικά και άυλα) να έχουν καταχωρηθεί στο αρχείο ενσώματων και άυλων πάγιων περιουσιακών στοιχείων του δικαιούχου σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στα Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα και οι

αποσβέσεις να διενεργούνται με βάση την εθνική φορολογική νομοθεσία (Κ.Φ.Ε.).

ε. Σε περιπτώσεις προμηθειών από το εξωτερικό, τα τιμολόγια που είναι ξενόγλωσσα συνοδεύονται από επίσημη μετάφραση στην ελληνική γλώσσα, ώστε να καταστεί δυνατή η πιστοποίηση της επιλεξιμότητας της δαπάνης. Επίσης, θα πρέπει να προσκομίζονται για την πιστοποίηση των δαπανών όλα τα συνοδευτικά έγγραφα και οι αντίστοιχες τραπεζικές συναλλαγές, ώστε να είναι δυνατή η ύπαρξη αξιόπιστης διαδρομής ελέγχου για την προμήθεια, τη διακίνηση και την παράδοση των προϊόντων και την εξόφληση του προμηθευτή».

Άρθρο 22

Διοικητικός έλεγχος της αίτησης πληρωμής – επαλήθευση – πιστοποίηση και ολοκλήρωση της πράξης

1. Ο διοικητικός έλεγχος των αιτημάτων πληρωμής διενεργείται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή τον εξουσιοδοτημένο φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα και καταχωρείται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα σύμφωνα με τη διαδικασία 1.4.4 «Διοικητικός έλεγχος και έγκριση αιτήσεων πληρωμής ή προκαταβολής» όπως περιγράφεται στο ΣΔΕ.
2. Ο διοικητικός έλεγχος των αιτήσεων πληρωμής δύναται να διενεργείται με την υποστήριξη του κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος. Ο έλεγχος συνίσταται κατά ελάχιστον στα κάτωθι:
 - α) στη διενέργεια τυχόν διασταυρωτικών ελέγχων με διαθέσιμες βάσεις δεδομένων, όπου απαιτείται,
 - β) στην εξέταση της συμφωνίας των υποβληθέντων στοιχείων με τα σχετικά υποδείγματα
 - γ) στην εξακρίβωση της νομιμότητας και πληρότητας των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών του αιτήματος ώστε τελικά να επαληθευτεί η ολοκληρωμένη ενέργεια σε σχέση με την αντίστοιχη αίτηση στήριξης, όπως αυτή έχει εγκριθεί (όπως επιλεξιμότητα, επίτευξη στόχων).
 - δ) την επαλήθευση της ολοκληρωμένης ενέργειας σε σχέση με την αντίστοιχη ενέργεια της αίτησης στήριξης για την οποία εγκρίθηκε,
 - ε) την επαλήθευση των δαπανών που προέκυψαν και των πληρωμών που πραγματοποιήθηκαν,
 - στ) την καταχώρηση στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα των αποτελεσμάτων του ελέγχου,
 - ζ) το κατά πόσο το αίτημα είναι σύμφωνο με τον εγκεκριμένο προϋπολογισμό του έργου,
 - η) την τήρηση του εγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος υλοποίησης του έργου,
 - θ) την νόμιμη πραγματοποίηση των δαπανών για τις οποίες υποβάλλεται το αίτημα πληρωμής,

ι) την εκπλήρωση των υποχρεώσεων του δικαιούχου κατά την διάρκεια υλοποίησης της πράξης, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 της παρούσας.

3. Στο πλαίσιο του διοικητικού ελέγχου των αιτήσεων πληρωμής, ο αρμόδιος για τον έλεγχο της αίτησης υπάλληλος δύναται να ζητήσει συμπληρωματικά στοιχεία και διευκρινίσεις, να προτείνει αιτιολογημένα περικοπή μέρους ή του συνόλου των δαπανών αν αυτές κριθούν ότι δεν αφορούν στο έργο ή κριθούν υπερβολικές ως προς το κόστος τους ή και την απένταξη του δικαιούχου από το καθεστώς ενισχύσεων. Στην περίπτωση ελλιπούς αίτησης ενημερώνεται ο δικαιούχος για την αποστολή των ελλειπόντων δικαιολογητικών και διευκρινίσεων εντός δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την επομένη της ημερομηνίας ενημέρωσής του. Στην περίπτωση μη αποστολής τους εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα προβαίνει στην εκκαθάριση της υποβληθείσας αίτησης πληρωμής.

4. Στην περίπτωση που τα αναμενόμενα αποτελέσματα του επιχειρησιακού σχεδίου δεν είναι τα προσδοκώμενα, τότε στην έκθεση ολοκλήρωσης αυτού πρέπει να υπάρχει σαφής και αιτιολογημένη τεκμηρίωση.

5. Ο διοικητικός έλεγχος της αίτησης προκαταβολής αφορά στη συμμόρφωση με το υπόδειγμα της εγγυητικής επιστολής και στο ότι το ύψος της αιτούμενης προκαταβολής σχετίζεται με το συνολικό επιλέξιμο ποσό του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του έργου καθώς και του επιμέρους εγκεκριμένου προϋπολογισμού των μελών της Ε.Ο.

6. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο εξουσιοδοτημένος φορέας δύναται να διενεργεί επιτόπιες επισκέψεις. Σε εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ θα παρέχονται κατευθυντήριες οδηγίες σχετικά με τις προαναφερόμενες επιτόπιες επισκέψεις.

7. Με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ ή του εξουσιοδοτημένου φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα οι Διοικητικοί Έλεγχοι των Αιτήσεων Πληρωμής / Προκαταβολής καταχωρίζονται στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα.

8. Σημειώνεται ότι στην περίπτωση εξουσιοδοτημένου φορέα στελέχη, τα οποία συμμετείχαν ως αξιολογητές/τριες στις διαδικασίες αξιολόγησης της αίτησης στήριξης, ενδικοφανών προσφυγών και ελέγχου τροποποιήσεων-δε μπορούν να συμμετέχουν στον διοικητικό έλεγχο των συγκεκριμένων αιτήσεων πληρωμής, ενώ παράλληλα θα πρέπει να εξασφαλίζεται ότι δεν συντρέχουν λόγοι σύγκρουσης συμφερόντων, μέσω υποβολής σχετικής δήλωσης.

9. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο εξουσιοδοτημένος φορέας, στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα εκδίδει απόφαση έγκρισης διάθεσης πίστωσης, στην οποία αναγράφονται ιδίως το συνολικό ποσό που πρέπει να καταβληθεί στους δικαιούχους με βάση τις προβλέψεις πληρωμών, όπως προκύπτουν είτε από τους πραγματοποιηθέντες διοικητικούς ελέγχους είτε με βάση τις προβλέψεις πληρωμών της ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ ή του ΕΦ, στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα, η Συλλογική Απόφαση (Σ.Α.Ε.), ο ενάρθρος (Κ.Α.Ε.) και ο τίτλος του έργου του Προγράμματος Δημοσίων

Επενδύσεων από το οποίο θα πραγματοποιηθεί η διάθεση της πίστωσης. Η Απόφαση Έγκρισης Διάθεσης Πίστωσης καταχωρίζεται στο ΟΠΣΚΑΠ και διαβιβάζεται στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του ΥΠΑΑΤ.

10. Η αρμόδια Οικονομική Υπηρεσία του ΥΠΑΑΤ, σε συνέχεια της ως άνω απόφασης, εκδίδει εντολή κατανομής πίστωσης με την οποία μεταφέρονται οι πιστώσεις στον Ειδικό Λογαριασμό Εγγυήσεων Γεωργικών Προϊόντων (ΕΛΕΓΕΠ). Την εντολή αυτή διαβιβάζει στην Τράπεζα της Ελλάδος, την αναρτά στο Πρόγραμμα «ΔΙΑΥΓΕΙΑ» και την καταχωρίζει στο ΟΠΣΚΑΠ.

11. Στις περιπτώσεις επιβολής μειώσεων ή κυρώσεων, ενημερώνονται με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ ή/και του εξουσιοδοτημένου φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα, με κάθε πρόσφορο μέσο για τους λόγους μειώσεων ή κυρώσεων οι δικαιούχοι και έχουν τη δυνατότητα υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής σύμφωνα με τη διαδικασία 1.4.5 “Καταβολή δημόσιας ενίσχυσης” του ΣΔΕ, όπως ισχύει.

12. Η ενδικοφανής προσφυγή κατατίθεται εντός καθορισμένου διαστήματος μετά την καταβολή της επιχορήγησης και εξετάζεται διοικητικά από αξιολογητή/τρια, ο/η οποίος/α δεν συμμετείχε στον προγενέστερο έλεγχο της αίτησης πληρωμής.

13. Μετά την ολοκλήρωση του διοικητικού ελέγχου του αιτήματος πληρωμής και της τυχόν ενδικοφανούς προσφυγής ολοκληρώνεται η διαδικασία αναγνώρισης και εκκαθάρισης δαπάνης και δημιουργίας παρτίδων και φακέλων πληρωμής για τα σχετικά έργα, σύμφωνα με όσα περιγράφονται στη διαδικασία 1.4.5. του ΣΔΕ, προκειμένου να καταβληθεί η στήριξη στους δικαιούχους.

14. Έπειτα από την ολοκλήρωση των διαδικασιών για την τελική πληρωμή του παρόντος άρθρου και εφόσον διαπιστωθεί ορθή ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου και η τελική αίτηση πληρωμής κριθεί ως επιτυχής, η πράξη θεωρείται ολοκληρωμένη.

Διευκρινίζεται ότι ως ορθή ολοκλήρωση του φυσικού αντικειμένου νοείται η ολοκλήρωση του πιλοτικού έργου όπως αυτό έχει προβλεφθεί στην αίτηση στήριξης και την απόφαση ένταξης, ανεξαρτήτως αποτελεσμάτων (θετικά ή αρνητικά).

Με ευθύνη του ΕΦ καταχωρούνται μέσω ΟΠΣΚΑΠ οι Αποφάσεις Ολοκλήρωσης της Πράξης, σύμφωνα με τη διαδικασία 1.4.6 «Ολοκλήρωση πράξης» του ΣΔΕ (όπως ισχύει), η οποία και κοινοποιείται ηλεκτρονικά στο δικαιούχο.

15. Η οικονομική στήριξη καταβάλλεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ στον τραπεζικό Λογαριασμό κάθε φορέα – μέλους της Ε.Ο. με βάση τα αποτελέσματα των διοικητικών ελέγχων των αιτήσεων πληρωμής / προκαταβολής και πραγματοποιείται σύμφωνα με την διαδικασία 1.4.5 «Καταβολή δημόσιας ενίσχυσης» του ΣΔΕ. Η ενίσχυση καταβάλλεται σε κάθε περίπτωση σε λογαριασμό των μελών της Ε.Ο. και δεν επιτρέπεται η εκχώρηση και καταβολή του ποσού σε λογαριασμό τρίτου. Στην περίπτωση λήψης προκαταβολής και εφόσον ο λογαριασμός είναι έντοκος, οι παραγόμενοι τόκοι επιστρέφονται στον ΕΛΕΓΕΠ.

16. Το ποσό που καταβάλλεται στους δικαιούχους για την υλοποίηση των πράξεων της παρούσης, δεν υπόκειται σε παρακράτηση ή κατάσχεση, δεν συμψηφίζεται και δεν εισπράττεται οποιαδήποτε άλλη ειδική επιβάρυνση ή άλλο τέλος ισοδύναμου αποτελέσματος, το οποίο θα είχε ως αποτέλεσμα τη μείωση του ποσού που οφείλεται στους δικαιούχους., σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 61 του ν. 4914/2022 (Α'61).

17. Με εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ εξειδικεύονται λεπτομέρειες σχετικά με τη διαδικασία υποβολής, ανάκλησης και διοικητικού ελέγχου του αιτήματος πληρωμής, καθώς και τα σχετικά υποδείγματα.

Άρθρο 23

Ανάκληση της αίτησης πληρωμής

1. Οι δικαιούχοι μπορούν να ανακαλέσουν την αίτηση πληρωμής οποτεδήποτε μετά την υποβολή της και μέχρι την ολοκλήρωση της πράξης, σύμφωνα με το άρθρο 7 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/1173 και τη διαδικασία 1.4.2 «Ανάκληση αιτήσεων πληρωμής» όπως περιγράφεται στο ΣΔΕ και ισχύει κάθε φορά. Δεν μπορεί να υποβληθεί αίτημα ανάκλησης ως προς τα μέρη που έχουν ελεγχθεί και για τα οποία έχουν διαπιστωθεί ευρήματα ή εφόσον έχει αναγγελθεί επιτόπιος έλεγχος στον δικαιούχο.
2. Η ανάκληση επαναφέρει το δικαιούχο στη θέση που βρισκόταν πριν υποβάλει την ανακαλούμενη αίτηση πληρωμής.
3. Με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ ή του φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα γίνεται ενημέρωση του κατάλληλου πληροφοριακού συστήματος σχετικά με την αποδοχή της ανάκλησης πληρωμής όπως και σχετική ενημέρωση στον δικαιούχο δύναται να πραγματοποιηθεί μέσω αποστολής μηνύματος στην διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου που έχει δηλώσει στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα.

Άρθρο 24

Διόρθωση προφανών σφαλμάτων αιτήσεων πληρωμής

1. Η διόρθωση προφανών σφαλμάτων πραγματοποιείται σύμφωνα με τη διαδικασία 1.4.3. «Διόρθωση προφανών σφαλμάτων στις αιτήσεις πληρωμής», όπως περιγράφεται στο ΣΔΕ.
2. Η διαδικασία διόρθωσης προφανών σφαλμάτων εφαρμόζεται οριζόντια από τη στιγμή που υποβάλλεται η αίτηση στήριξης ή η αίτηση πληρωμής και μέχρι την ολοκλήρωση της αντίστοιχης διαδικασίας. Ως προφανή σφάλματα μπορεί να αναγνωρίζονται ενδεικτικά αναριθμητισμοί ή αναγραμματισμοί, λάθη στα δεκαδικά ψηφία, λάθος στον ΑΦΜ ή στο όνομα του δικαιούχου, κ.λπ.

3. Οι δικαιούχοι μπορούν, σε περιπτώσεις προφανών σφαλμάτων, να διορθώνουν και να προσαρμόζουν τις αιτήσεις τους ή/και τα συνυποβαλλόμενα δικαιολογητικά, οποιαδήποτε στιγμή μετά την υποβολή τους.
4. Για το σκοπό αυτό υποβάλλουν αίτημα στον ΟΠΕΚΕΠΕ ή τον φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα, συνοδευόμενο από τα σχετικά δικαιολογητικά, περιγράφοντας το προφανές σφάλμα. Το αίτημα ελέγχεται και εγκρίνεται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή τον φορέα στον οποίο εκχωρείται η αρμοδιότητα.
5. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ ή ο φορέας στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα, εφόσον αναγνωρίσει ότι πρόκειται για προφανές σφάλμα διενεργεί τις απαραίτητες διορθώσεις.
6. Με ευθύνη του ΟΠΕΚΕΠΕ ή του φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα, για τη διόρθωση των προφανών σφαλμάτων ενημερώνονται και οι σχετικές καταχωρήσεις στο κατάλληλο πληροφοριακό σύστημα.

Άρθρο 25

Έλεγχοι

1. Ο ΟΠΕΚΕΠΕ είναι υπεύθυνος για την οργάνωση και τον καθορισμό όλων των διαδικασιών που σχετίζονται με τους ελέγχους του παρόντος άρθρου σύμφωνα με όσα ορίζονται στους Κανονισμούς 2021/2116, 2022/1173 και στις σχετικές κατευθυντήριες οδηγίες της Επιτροπής. Η διενέργεια των ελέγχων υλοποιείται από τον ΟΠΕΚΕΠΕ ή/και τον εξουσιοδοτημένο φορέα στον οποίο ανατίθενται καθήκοντα.
2. Στους δικαιούχους που εντάχθηκαν στο πλαίσιο των παρεμβάσεων της παρούσας, διενεργούνται δειγματοληπτικοί έλεγχοι από τους αρμόδιους ελεγκτικούς φορείς, σύμφωνα με το κεφάλαιο II.2 του ΣΔΕ. Οι έλεγχοι διαχωρίζονται σε:
 - α. επιτόπιους ελέγχους, οι οποίοι διενεργούνται κατά τη διάρκεια υλοποίησης της πράξης σύμφωνα με σχετική εγκύκλιο του ΟΠΕΚΕΠΕ η οποία αναρτάται στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ. Οι έλεγχοι αυτοί διενεργούνται πριν από την καταβολή της τελικής πληρωμής για την ενέργεια. Η μέθοδος δειγματοληψίας για κάθε είδος ελέγχου και τα κριτήρια επιλογής με τους συντελεστές βαρύτητας περιλαμβάνονται σε σχετικό πρακτικό ανά παρέμβαση. Οι δαπάνες που καλύπτονται από επιτόπιους ελέγχους αντιστοιχούν σε τουλάχιστον 5% των τριμηνιαίων δαπανών που συγχρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ, οι οποίες υποβάλλονται στον οργανισμό πληρωμών και δεν αφορούν ενέργειες για τις οποίες έχει υποβληθεί μόνον αίτηση προκαταβολής.
 - β. Έκτακτους ελέγχους εφόσον υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις για την ύπαρξη παραβάσεων εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, και ειδικά κατόπιν καταγγελιών ή εισαγγελικών παραγγελιών.
 - γ. Ελέγχους εποπτείας :

γα. Από την ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ, στην περίπτωση ανάθεσης καθηκόντων σε ΕΦ, η οποία διατηρεί την πλήρη ευθύνη για την αποδοτικότητα και αρτιότητα της διαχείρισης και εκτέλεσης των καθηκόντων αυτών, στο πλαίσιο εφαρμογής του ΣΔΕ.

γβ. Από τον ΟΠΕΚΕΠΕ, στην περίπτωση ανάθεσης καθηκόντων σε εξουσιοδοτημένους φορείς που αφορούν στη διαχείριση και τον έλεγχο των δαπανών που χρηματοδοτούνται από το ΕΓΤΑΑ, για τις οποίες δαπάνες ο Οργανισμός Πληρωμών παραμένει υπεύθυνος για την αποτελεσματική διαχείριση του Ταμείου.

3. Η παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης των καθηκόντων που έχουν ανατεθεί σε ενδιάμεσους ή εξουσιοδοτημένους φορείς από την ΕΥΔ ΣΣ ΚΑΠ ή τον ΟΠΕΚΕΠΕ αντίστοιχα καθώς και η διενέργεια των προαναφερόμενων ελέγχων εποπτείας πραγματοποιείται σύμφωνα με τις διαδικασίες Ι.1.1 και Ι.1.2 του παραρτήματος ΙV.2 του ΣΔΕ.

4. Με εγκύκλιους της ΕΥΔ ΣΣΚΑΠ και του ΟΠΕΚΕΠΕ, εξειδικεύονται λεπτομέρειες σχετικά με τις διαδικασίες ελέγχων, καθώς και τα σχετικά υποδείγματα.

Άρθρο 26

Επιβολή κυρώσεων στο δικαιούχο από την αθέτηση των όρων και προϋποθέσεων

1. Εφόσον κατά τη διάρκεια των ελέγχων των αιτημάτων στήριξης και πληρωμών και εν γένει κατά τη διάρκεια παρακολούθησης της υλοποίησης των πράξεων, διαπιστωθούν σοβαρές αποκλίσεις επιβάλλονται οι κατά περίπτωση κυρώσεις του παρόντος, σύμφωνα με τα άρθρα 59, 66 και 72 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 και τα άρθρα 30 και 31 του Κανονισμού (ΕΕ) 2022/128 και τις σχετικές εθνικές διατάξεις περί επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών στο ΣΣ ΚΑΠ 2023-2027.

2. Ως σοβαρές αποκλίσεις για τη συγκεκριμένη Παρέμβαση θεωρούνται αυτές που σχετίζονται με τους όρους επιλεξιμότητας, με τις δεσμεύσεις και τους λοιπούς συμβατικούς όρους της απόφασης ένταξης. Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής διακριτές περιπτώσεις:

α. Αποκλίσεις από την ορθή ολοκλήρωση του επιχειρησιακού σχεδίου (ανεξαρτήτως εξαγόμενων αποτελεσμάτων και συμπερασμάτων, αν δηλαδή αυτά είναι θετικά ή μη) και ειδικά ως προς το περιεχόμενο των δεσμεύσεων ή των καταληκτικών προθεσμιών επίτευξής τους.

β. Διακοπή της συνεργασίας των μελών της Ε.Ο.

γ. Αλλαγή των μελών της Ε.Ο. που δεν έγινε αποδεκτή από τον αρμόδιο ΕΦ.

δ. Μείωση βαθμολογίας του δικαιούχου, ύστερα από αναβαθμολόγησή του κάτω από το ελάχιστο όριο βαθμολογίας ή τη βαθμολογία του τελευταίου επιλεγέντα δικαιούχου.

3. Στην περίπτωση των παραπάνω σοβαρών αποκλίσεων, η πράξη δύναται να τεθεί σε καθεστώς επιτήρησης, σύμφωνα με την παρ. 8 του άρθρου 36 του ν. 4914/2022, από τον αρμόδιο ΕΦ. Στα έργα που τίθενται σε καθεστώς επιτήρησης γίνεται αποστολή προειδοποιητικής επιστολής στο Διευκολυντή/ντρια Καινοτομίας, στην οποία προσδιορίζονται οι αποκλίσεις και καθορίζονται

διορθωτικά μέτρα και περίοδος συμμόρφωσης του δικαιούχου. Αν οι ανωτέρω αποκλίσεις κριθούν αδικαιολόγητες ή ο δικαιούχος δεν υλοποιήσει τα απαιτούμενα διορθωτικά μέτρα εντός της ταχθείσας περιόδου συμμόρφωσης, η απόφαση ένταξης ανακαλείται

4. Για τους δικαιούχους οι οποίοι, είτε δεν μπορούν να ληφθούν διορθωτικά μέτρα είτε δεν συμμορφώθηκαν σύμφωνα με τις παρατηρήσεις της προειδοποιητικής επιστολής και χωρίς να συντρέχει περίπτωση ανωτέρας βίας ή εξαιρετικής περίπτωσης, και οι οποίοι :

4.1 Αθετούν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις

4.2 Δεν συμμορφώνονται με ενδεχόμενες συστάσεις

4.3 Αθετούν τους όρους επιλεξιμότητας και τις δεσμεύσεις του θεσμικού πλαισίου

4.4 Δεν υλοποιούν ορθά το επιχειρησιακό τους σχέδιο

4.5 Δηλώνουν ψευδή στοιχεία προκειμένου να λάβουν τις ενισχύσεις του Υπομέτρου ή δεν δηλώνουν τα απαραίτητα στοιχεία λόγω αμέλειας

4.6 Επιθυμούν να αποδεσμευτούν από το πρόγραμμα, επιστρέφοντας οικειοθελώς την καταβληθείσα στήριξη, εφαρμόζονται οι ακόλουθες κυρώσεις:

α. Ανακαλείται η απόφαση ένταξης στο πρόγραμμα.

β. Ενισχύσεις που έχουν χορηγηθεί επιστρέφονται στο σύνολό τους εντόκως ως αχρεωστήτως καταβληθείσες επιμερισμένες σύμφωνα με το καταβληθέν ποσό σε κάθε μέλος της Ε.Ο.

5. Δικαιούχοι που δηλώνουν ψευδή στοιχεία ή με πρόθεση αποκρύπτουν στοιχεία προκειμένου να λάβουν τις ενισχύσεις του Μέτρου, αποκλείονται από την παροχή στήριξης καθώς και από την υποβολή πρότασης σε επόμενη πρόσκληση στο πλαίσιο της ίδια παρέμβασης.

6. Εφόσον κατά το διοικητικό έλεγχο των αιτήσεων πληρωμής, υπάρχει διαφορά κατά ποσοστό μεγαλύτερο του 10%, μεταξύ του ποσού (x) που πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο με βάση την αίτηση πληρωμής και του ποσού (y) που είναι επιλέξιμο και πρέπει να καταβληθεί στο δικαιούχο μετά το διοικητικό έλεγχο αυτής, επιβάλλεται διοικητική κύρωση και συγκεκριμένα μείωση στο ποσό (y). Το ποσό της μείωσης θα ισούται με τη διαφορά μεταξύ των δύο ποσών και θα είναι (x - y). Άρα ο δικαιούχος θα λαμβάνει το ποσό (z) = y - (x-y). Το εν λόγω ποσό δεν μπορεί να υπερβαίνει την πλήρη ανάκτηση της στήριξης. Η προαναφερόμενη διοικητική κύρωση επιβάλλεται κατ' αναλογία για μη επιλέξιμο τίμημα της πράξης που εντοπίζεται κατά τη διάρκεια της πράξης μέσω σχετικών ελέγχων. Συνεπώς αν από αποτέλεσμα ελέγχου που διενεργείται χρονικά μεταξύ της απόφασης ένταξης και του αιτήματος πληρωμής προκύψει μείωση του αρχικού ποσού στήριξης, τότε εκτός από τη μείωση θα επιβάλλεται και η σχετική ποινή. Σημειώνεται ότι δεν επιβάλλονται κυρώσεις αν ο δικαιούχος μπορεί να αποδείξει έναντι της αρμόδιας αρχής ότι δεν ευθύνεται για την ένταξη του μη επιλέξιμου ποσού ή εάν η αρμόδια αρχή κρίνει με αιτιολογημένο τρόπο ότι ο εν λόγω δικαιούχος δεν υπέχει ευθύνη.

7. Δεν επιβάλλονται διοικητικές κυρώσεις όταν η μη συμμόρφωση οφείλεται σε ανωτέρα βία, εξαιρετικές περιστάσεις, προφανή σφάλματα, τα οποία αναγνωρίζει η αρμόδια αρχή, σφάλμα της αρμόδιας αρχής ή άλλης αρχής και εφόσον το σφάλμα δεν μπορούσε να εντοπιστεί εύλογα από το πρόσωπο το οποίο αφορά η διοικητική κύρωση και όταν η αρμόδια αρχή πεισθεί ότι το συγκεκριμένο πρόσωπο δεν ευθύνεται για τη μη συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις.

8. Για την επιβολή των κυρώσεων, συντάσσονται σχετικά πορίσματα από την Υπηρεσία που διενεργεί τον έλεγχο.

Άρθρο 27

Ανωτέρα βία και έκτακτες ή εξαιρετικές περιστάσεις

1 Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΕ) 2021/2116 ως περιπτώσεις ανωτέρας βίας και εξαιρετικών περιστάσεων δύναται να θεωρηθούν ενδεικτικά οι ακόλουθες ιδίως περιπτώσεις:

α) σοβαρή φυσική καταστροφή ή σοβαρό καιρικό φαινόμενο που πλήττει βαριά τις εκμεταλλεύσεις που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου

β) καταστροφή, λόγω ατυχήματος, κτιρίων των εκμεταλλεύσεων που χρησιμοποιούνται στην εκτροφή ζώων για την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου.

γ) επιζωοτία, εκδήλωση φυτικών ασθενειών ή παρουσία επιβλαβούς για τα φυτά οργανισμού που πλήττει ένα μέρος ή το σύνολο των ζώων ή των καλλιεργειών του δικαιούχου που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου, για το τρέχον έτος υλοποίησης.

δ) απαλλοτρίωση του συνόλου ή σημαντικού τμήματος των εκμεταλλεύσεων που χρησιμοποιούνται για την υλοποίηση του επιχειρηματικού σχεδίου, εφόσον δεν ήταν προβλέψιμη κατά την ημέρα υποβολής της αίτησης.

2 Εφόσον ο δικαιούχος δεν είναι σε θέση να εκπληρώσει τις δεσμεύσεις – υποχρεώσεις του στο πλαίσιο της παρούσας, εφόσον συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την ημέρα που είναι σε θέση να το πράξει, προβαίνει σε υποβολή σχετικού αιτήματος. Το αίτημα αξιολογείται από τον ΕΦ και εκδίδεται απόφαση ανάκλησης ένταξης της πράξης, χωρίς ανάκτηση του ποσού ενίσχυσης.

Άρθρο 28

Γενικές διατάξεις

1. Λεπτομέρειες εφαρμογής μπορούν να διατυπωθούν με την έκδοση εγκυκλίων από τους αρμόδιους φορείς .

2. Η παρούσα απόφαση ισχύει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

3. Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης

**Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ
ΤΡΟΦΙΜΩΝ**

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ